

Riktlinjer för att möjliggöra trygghet inom småbarnspedagogisk verksamhet

En kvalitativ studie om Covid-19 pandemins inverkan på daghem i Esbo under höstterminen 2020

Jenny Fröberg

Emilia Lindberg

Lärdomsprov
Det sociala området
2021

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Det sociala området
Identifikationsnummer:	7926 (Jenny Fröberg) & 7925 (Emilia Lindberg)
Författare:	Jenny Fröberg & Emilia Lindberg
Arbetets namn:	Riktlinjer för att möjliggöra trygghet inom småbarnspedagogisk verksamhet - En kvalitativ studie om Covid-19 pandemins inverkan på daghem i Esbo under höstterminen 2020
Handledare (Arcada):	Noora Lohi
Uppdragsgivare:	Esbo stad
Sammandrag:	<p>Detta lärdomsprov är ett beställningsarbete för Esbo stad. Syftet med studien är att kartlägga hur Covid-19 pandemins medförda riktlinjer under höstterminen 2020 rent praktiskt tagits i beaktande på svenskspråkiga daghem i Esbo, samt undersöka hur riktlinjerna påverkade daghemmens möjlighet att ordna en trygg lär- och arbetsmiljö för barn och personal. Bakgrunden för studien utgår ifrån grunderna för planen för småbarnspedagogik, arbetarskydd, samt Covid-19 pandemins riktlinjer. Den tidigare forskningen är tillämpad från både daghem och skola och behandlar teman <i>daghem som tryggande faktor, strategier för att hantera pandemin och trygga förhållanden inom utbildningssektorn</i>. Den teoretiska referensramen som användes är Maslows teori om trygghet. Metodvalet i studien är prestrukturerade öppna intervjuer med innehållsanalys. I intervjuerna deltog fyra informanter från olika stora daghem. Resultaten var omfattande, men med endast fyra informanter blir det svårt att generalisera svaren för alla svenskspråkiga daghem i Esbo. Enligt resultaten har daghemspersonalen varit tvungna att anpassa sig till situationen med de medförda riktlinjerna. Trots detta har både personal och barn i allmänhet anpassat sig bra och känt sig trygga.</p>
Nyckelord:	Covid-19, småbarnspedagogik, trygghet, upplevelser, Esbo stad
Sidantal:	61
Språk:	Svenska
Datum för godkännande:	25.5.2021

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Social Services
Identification number:	7926 (Jenny Fröberg) & 7925 (Emilia Lindberg)
Author:	Jenny Fröberg & Emilia Lindberg
Title:	Restrictions in early childhood education to enable safety - A qualitative study on the impact of Covid-19 pandemic on daycare centers in Espoo during the autumn term 2020
Supervisor (Arcada):	Noora Lohi
Commissioned by:	City of Espoo
Abstract:	<p>This bachelor thesis is an assignment ordered by the city of Espoo. The purpose of this study is to chart how the restrictions during the Covid-19 pandemic in the autumn of 2020 have practically been taken into consideration in Swedish-speaking daycare centers in Espoo, and to examine how the restrictions affected the daycare centers' ability to arrange a safe learning and working environment for children and staff. This study is based on the plan for the education of younger children, occupational safety, and Covid-19 pandemic restrictions. The earlier research is applied from both daycare centers and schools and deals with the themes of <i>daycare centers as a security factor, strategies for dealing with a pandemic and safe conditions in the education sector</i>. The theoretical frame of reference used is Maslow's theory of safety. The methods used for this thesis are pre-structured open interviews and content analysis. Four informants from different sized daycare centers took part in the interviews. The results were comprehensive, but with only four informants, it will be difficult to generalize the answers for all Swedish-speaking daycare centers in Espoo. According to the results, the daycare staff have had to adapt to the situation with the restrictions provided. Despite this, both staff and children have generally adapted well and felt safe.</p>
Keywords:	Covid-19, early childhood education, safety, experiences, city of Espoo
Number of pages:	61
Language:	Swedish
Date of acceptance:	25.5.2021

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Sosiaaliala
Tunnistenumero:	7926 (Jenny Fröberg) & 7925 (Emilia Lindberg)
Tekijä:	Jenny Fröberg & Emilia Lindberg
Työn nimi:	Rajoitukset mahdollistavat turvallisuutta varhaiskasvatuksen toiminnassa - Kvalitatiivinen tutkimus Covid-19 pandemian vaikutuksista Espoon päiväkodeihin syksyllä 2020
Työn ohjaaja (Arcada):	Noora Lohi
Toimeksiantaja:	Espoon kaupunki
Tiivistelmä:	<p>Tämä opinnäytetyö on tilaustyö Espoon kaupungille. Opinnäytetyön tavoitteena on kartoittaa, kuinka Covid-19 pandemian rajoitukset ovat käytännössä huomioitu Espoon ruotsinkielisissä päiväkodeissa sekä, kuinka rajoitukset ovat mahdollistaneet turvallisen oppimis- ja työympäristön lapsille ja henkilökunnalle. Opinnäytetyön taustana on käytetty varhaiskasvatussuunnitelman perusteita, työturvallisuutta sekä Covid-19 pandemian rajoituksia. Aikaisemmat tutkimukset soveltuvat sekä päiväkodeihin että kouluihin, ja käsittelevät aiheita <i>päiväkoti turvallisuustekijänä, strategioita pandemian käsittelyyn ja turvalliset olosuhteet koulutuslalla</i>. Teoreettinen viitekehys käsittelee Maslown teoriaa turvallisuudesta. Työhön valitut menetelmät ovat ennalta strukturoidut avoimet haastattelut ja sisältöanalyysi. Haastatteluihin osallistui neljä varhaiskasvatuksen opettajaa eri kokoisista päiväkodeista. Tulokset olivat kattavia, mutta pelkästään neljällä haastattelulla on vaikea yleistää vastauksia kaikkiin Espoon ruotsinkielisiin päiväkodeihin. Tulosten mukaan päiväkodin henkilökunta on joutunut sopeutumaan uuteen tilanteeseen rajoitusten kanssa. Tästä huolimatta sekä henkilökunta että lapset ovat sopeutuneet hyvin ja tunteneet olonsa turvalliseksi.</p>
Avainsanat:	Covid-19, varhaiskasvatus, turvallisuus, kokemuksia, Espoon kaupunki
Sivumäärä:	61
Kieli:	Ruotsi
Hyväksymispäivämäärä:	25.5.2021

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	Inledning.....	7
2	Bakgrund.....	8
2.1	Grunderna för planen för småbarnspedagogik	8
2.1.1	<i>Småbarnspedagogisk verksamhet</i>	8
2.1.2	<i>Lärmiljö</i>	9
2.2	Arbetarskydd	10
2.3	Riktlinjer	11
2.3.1	<i>Världsomfattande riktlinjer</i>	11
2.3.2	<i>Finlands riktlinjer</i>	11
2.3.3	<i>Riktlinjer för daghemmen i Finland</i>	13
2.3.4	<i>Riktlinjer för daghemmen i Esbo</i>	14
3	Tidigare forskning	15
3.1	Daghem som tryggande faktor	15
3.2	Strategier för att hantera pandemin.....	15
3.3	Trygga förhållanden inom utbildningssektorn	16
4	Teoretisk referensram	17
4.1	Maslows behovstrappa.....	17
4.2	Trygghetsbehoven.....	18
5	Syfte och frågeställningar	19
6	Metodik.....	20
6.1	Metodval	20
6.1.1	<i>Datainsamlingsmetod</i>	20
6.1.2	<i>Val av enheter och informanter</i>	22
6.1.3	<i>Analysmetod</i>	23
6.2	Arbetsprocess.....	23
6.3	Etiska överväganden	25
6.4	Intervjuguide	26
7	Resultat	27
7.1	Informationsförmedling.....	27
7.2	Daghemmens verksamhet och vardag under Covid-19 pandemin.....	29
7.3	Stängda dörrar.....	31
7.4	Distansarbete	34
7.5	Ansiktsmasker	36

7.6	Hygien	38
7.7	Symtom	40
7.8	Exponering och karantän	41
7.9	Miljö	43
7.10	Upplevelser.....	44
8	Analys.....	48
8.1	Riktlinjernas inverkan på den småbarnspedagogiska verksamheten och vardagen ..	48
8.2	En trygg lärmiljö för barnen under Covid-19 pandemin på daghem	49
8.3	En trygg arbetsmiljö för personalen under Covid-19 pandemin på daghem.....	50
9	Diskussion	52
9.1	Metoddiskussion.....	52
9.2	Resultatdiskussion.....	54
Källor		57
Bilagor		60
Bilaga 1.....		60
Bilaga 2.....		61

1 INLEDNING

Under våren 2020 utbröt det en pandemi som orsakades av viruset Covid-19, även kallat coronavirus. Covid-19 är en infektionssjukdom där de flesta som smittas av viruset endast upplever lindriga symtom och tillfrisknar utan någon behandling. Något som gör detta virus farligt och i värsta fall dödligt är de allvarigare symtomen. Åldringar och personer som har någon grundsjukdom såsom hjärt- och kärlsjukdom, diabetes, kronisk andningssjukdom, cancer eller försvagat immunförsvar hör till riskgruppen som kan insjukna allvarigare. De allvarliga symtomen är andningssvårigheter, smärta eller tryck i bröstet, förlust av tal eller rörelse och i värsta fall dödsfall. Till de vanligare och lindrigare symtomen hör feber, hosta, trötthet, muskelsmärta, halsont, diarré, huvudvärk och förlust av smak- eller luktsinnet. Det är viktigt att förhindra och bromsa smittspridningen för att skydda personer som tillhör riskgruppen. (World Health Organization 2020a)

Covid-19 smittar främst som droppsmitta, det vill säga när en insjuknad person hostar eller nyser (World Health Organization 2020a). Covid-19 kan även smitta vid närbkontakt då en insjuknad person berör någon annan efter att hen hostat eller nyst i händerna. Att hålla ett tillräckligt avstånd till andra människor och användning av ansiktsmask blir viktigt då det kommer till att minska risken för eventuell smitta, eftersom Covid-19 även kan spridas via luften i form av aerosoler. (Institutet för hälsa och välfärd 2020) Utöver god handhygien, tillräckligt avstånd och rekommendation om användning av ansiktsmask så har bromsningen och förhindringen av virusets spridning skett genom riktlinjer och restriktioner runt om i världen. De riktlinjerna har också påverkat Finland och daghemmen i Finland. Just infektionssjukdomen Covid-19 har varit svårare att bekämpa än tidigare epidemier, eftersom smittan också kan spridas av insjuknade personer utan symtom. Det har lett till behovet av förändringar i arbetssätt, vilket vi är intresserade av att undersöka. Det här lärdomsprovet kommer därför att lägga fokus på hur man gått till väga för att säkra trygga förhållanden i lär- och arbetsmiljön på daghem, samt undersöka hurdan inverkan riktlinjerna haft på daghemsverksamheten under Covid-19 pandemin.

Detta lärdomsprov är en del av projektet Nordiskt perspektiv och Esbo stads småbarnspedagogik. Projektet innehöll fyra teman och vår studie hör till tema 1: Pandemi, där fokuset ligger på småbarnspedagogen under en pandemi. Projektet valdes, eftersom vi båda har erfarenhet av att arbeta på daghem, samt ett intresse för att fortsätta att arbeta med barn i framtiden.

Tema 1 valdes eftersom vi har intresse för att utföra en studie över en situation som aldrig inträffat förut. Under våren 2020 stängdes skolorna och föräldrar uppmanades av statsrådet att i mån av möjlighet hålla sina barn hemma från daghemmen. Även höstterminen fortsatte som väldigt exceptionell för daghemmen då Covid-19 fortsatte spridas. Därför är det viktigt att undersöka vad som upplevts som positivt och vad som upplevts som negativt inom daghemsverksamheten under Covid-19 pandemin.

2 BAKGRUND

I detta kapitel av lärdomsprovet introduceras begrepp och temaområden som är relevanta för denna studie. Dessa är småbarnspedagogisk verksamhet, lärmiljö på daghem, arbetarskydd och riktlinjerna under pandemin.

2.1 Grunderna för planen för småbarnspedagogik

I detta kapitel kommer det att redogöras för en del av grunderna för planen för småbarnspedagogik. Kapitlet tar upp på vilket sätt och på vilka grunder den småbarnspedagogiska verksamheten är uppbyggd på daghem enligt grunderna för planen för småbarnspedagogik. Därtill redogörs det för hurdan grund lärmiljön på daghem ska ha enligt grunderna för planen för småbarnspedagogik.

2.1.1 Småbarnspedagogisk verksamhet

Grunderna för planen för småbarnspedagogik är en nationell föreskrift som baserar sig på lagen om småbarnspedagogik och fungerar som grunden för den småbarnspedagogiska verksamheten i Finland. Grunderna för planen för småbarnspedagogik är grundad för att stödja och styra verksamheten. Den

småbarnspedagogiska verksamheten ordnas, genomförs och utvecklas med hög kvalitet och på lika grunder i hela landet. Småbarnspedagogisk verksamhet omfattar tre stora helheter - fostran, undervisning och vård. Varje barn som deltar i småbarnspedagogisk verksamhet har rätt till fostran, undervisning och vård av hög kvalitet. Dessutom har varje barn rätt till en individuell plan, som ska utgå från barnets behov och barnet bästa. Barnets bästa bör tas i beaktan då verksamheten planeras. (Utbildningsstyrelsen 2018 s. 7–10)

Det finns olika former av småbarnspedagogik, men den vanligaste formen är den som erbjuds på daghem. Verksamheten förverkligas i olika stora grupper och när man bildar dessa grupper måste man beakta individuella aspekter såsom barnens ålder, syskonrelationer och behov av stöd. Då man bildar grupperna behöver man även tänka på kapaciteten för gruppens maximala storlek. Fördelning av personal måste man även beakta vid gruppindelningen, vilken påverkas av personalens kompetens, ansvarsområden, uppgifter och yrkesroller. Verksamhetsformerna påverkas av barngruppens storlek, personalens utbildning och behörighetsvillkor, relationstalet mellan barn och personal, samt tillgång till resurser och lärmiljöer. (Utbildningsstyrelsen 2018 s. 18)

En grundläggande förutsättning för en bra verksamhet är att personalen arbetar på ett medvetet sätt, eftersom deras sätt att agera fungerar som en modell åt barnen. Personalen ska också förstå sina egna värderingar, kunskaper och föreställningar och kunna analysera dem. Småbarnspedagogiken fungerar som en gemenskap, där barnen och personalen lär sig av och med varandra och i denna gemenskap ska det finnas rum för tankar, funderingar, åsikter och känslor. Till den här gemenskapen hör också personalens interna samarbete. (Utbildningsstyrelsen 2018 s. 29–31)

2.1.2 Lärmiljö

Lärmiljön på daghem ska omfatta en omgivning som är utvecklande och främjar lärande och lek. Lärmiljön ska dessutom främja ett flexibelt angreppssätt till arbetet i olika stora grupper. Lärmiljön består av den fysiska, psykiska och sociala dimensionen. Den fysiska lärmiljön innebär daghemmets lokaler, platser, redskap och tillbehör, men också

naturen, gården, lekparken och den övriga byggda miljön. Besök till olika ställen, såsom bibliotek, museer och teatrar utgör också en del av lärmiljön. Dessa omgivningar ska vara trygga, tillgängliga, ergonomiska, ekologiska, trivsamma och hygieniska. Den psykiska och sociala dimensionen handlar om gemenskaper och metoder. I planeringen av lärmiljön ska man ta i beaktande barnens intressen, individuella färdigheter och samtidigt följa riktlinjerna för småbarnspedagogisk verksamhet. Gemensamma överenskomna regler och tillvägagångssätt bidrar också till en trygg lärmiljö, där respekt och gemensamt ansvar gynnas. I denna gemensamma lärmiljö ska barnen uppmuntras till att visa olika känslor, ställa frågor och få svar på frågorna. (Utbildningsstyrelsen 2018 s. 31–34)

2.2 Arbetarskydd

Arbetarskydd innebär all verksamhet i arbetet, arbetsmiljön, arbetsförhållandena och personalen. Arbetarskyddet lyfts fram i detta kapitel för att kartlägga på vilka grunder arbetet ska vara uppbyggt på daghem. (Utbildningsstyrelsen 2020) Syftet med arbetarskyddet är att trygga, upprätthålla och förbättra arbetsmiljön, arbetsförhållandena och arbetstagarnas arbetsförmåga. Olycksfall, yrkessjukdomar och andra besvär som riskerar arbetstagarnas fysiska och psykiska hälsa ska förebyggas och förhindras. Ansvaret över arbetarskyddet ligger hos arbetsgivaren. Vid planeringen av arbetsmiljön ska arbetsgivaren säkra arbetstagarnas hälsa och säkerhet. Det sker genom att beakta omständigheterna och utföra nödvändiga åtgärder som anknyts till arbetet, arbetsförhållandena och arbetsmiljön, vilket ska minska risken för arbetstagarnas belastning på både fysisk och psykisk nivå. (Arbetarskyddslag 2002) Arbetarskyddet ska även säkerställa att den fysiska, psykiska och sociala arbetsmiljön är trygg och välstrukturerad. Den fysiska arbetsmiljön innebär arbetsutrymmen, utrustningen, arbetsredskap, verktyg, arbetsmetoder och arbetstekniker. Till den psykiska och sociala arbetsmiljön hör organisering av arbetet, tillvägagångssätten, arbetets belastningsnivå, interaktionen och samarbetet på arbetsplatsen samt ledning av personalen. Arbetarskyddet ska trygga arbetstagarnas hälsa och säkerhet på både fysisk, psykisk och social nivå. (Utbildningsstyrelsen 2020)

2.3 Riktlinjer

Med riktlinjer menas de medförda riktlinjerna som tagits i bruk för att förhindra och bromsa smittspridningen av Covid-19. Riktlinjerna är uppdelade i fyra olika nivåer. Först presenteras de världsomfattande riktlinjerna. Till följande beskrivs Finlands egna allmänna riktlinjer och sedan specifikt daghemmens riktlinjer i Finland. Slutligen presenteras Esbo stads riktlinjer för daghemmen.

2.3.1 Världsomfattande riktlinjer

För att bekämpa smittspridningen av Covid-19 har det krävts en hel del restriktioner. En god skötsel av hygienens sägs hjälpa att bekämpa smittspridningen, eftersom Covid-19 är ett virus som huvudsakligen sprids genom droppspridning. Det betyder att händerna ska tvättas ordentligt och regelbundet, samt att en hostning eller nysning ska ske i armbågen eller i en näsduk. Att hålla ett säkert avstånd på minst en meter från andra människor är en annan central åtgärd som rekommenderats. Säkerhetsavståndet minskar risken för att bli smittad då du eller någon annan pratar, hostar eller nyser. Det här är speciellt viktigt att ta i beaktande då man befinner sig inomhus. (World Health Organization 2020b)

En annan allmän rekommendation är att undvika ställen som är instängda och trånga där nära fysisk kontakt inte går att undvika, eftersom sådana utrymmen medför en större risk för att bli smittad. Till sådana ställen hör till exempel nattklubbar, restauranger, konserter eller andra evenemang. Det rekommenderas att träffa människor utomhus och om det inte går att hålla ett säkert avstånd så rekommenderas användning av ansiktsmask. (World Health Organization 2020b)

2.3.2 Finlands riktlinjer

I Finland gäller förutom de allmänna rekommendationerna och begränsningarna även regionala direktiv, vilka formuleras enligt vilken epidemifas som regionen befinner sig i. Syftet med dem är att trygga hälso- och sjukvårdens kapacitet och att bekämpa spridningen av coronaviruset i Finland. Syftet med begränsningarna och rekommendationerna är även att skydda den delen av populationen som tillhör

riskgruppen, det vill säga de äldre och personer med en grundsjukdom. Just personer i riskgruppen ska undvika onödig exponering för Covid-19 och det är viktigt att alla i Finland följer de allmänna rekommendationerna och begränsningarna för att skydda de som har en större risk att allvarligt insjukna i Covid-19. (Statsrådet 2020)

Epidemin är indelad i tre faser som bestäms utgående från vilken hastighet smittspridningen löper. En region kan befinna sig i epidemins basnivå, i epidemins accelerationsfas eller i epidemins samhällsspridningsfas. Vid epidemins basnivå kan användning av offentliga utrymmen, samlingar, evenemang och hobbyverksamhet ordnas så länge närkontakt med varandra går att undvika. Vid epidemins accelerationsfas kan antalet personer som använder offentliga utrymmen eller som deltar i till exempel hobbyverksamhet, begränsas till hälften. All sorts verksamhet bör ordnas så att närkontakt går att undvika och om det inte går kan kommunerna gå ut med en rekommendation om att verksamhet för vuxna inomhus ställs in och ordnas på distans i stället. Vid epidemins samhällsspridningsfas är smittorisken redan mycket hög. Sammankomster begränsas till 10 personer och offentliga tillställningar kan vid behov förbjudas helt. Vid behov stängs även alla offentliga utrymmen. Verksamhet bör ordnas på distans, dock med noga övervägande då det gäller barn och ungas hobbyverksamhet. (Statsrådet 2020)

En annan gällande rekommendation angår distansarbete. Regeringen rekommenderar att arbete inom den offentliga och privata sektorn utförs på distans vid möjlighet och detta gäller hela landet. Vid fysisk närvaro på arbetsplatsen bör man undvika onödig närkontakt och följa anvisningarna arbetsplatsen har. Småbarnspedagogiken och undervisningen ska ordnas på ett tryggt sätt, men den begränsas utgående från fasen som regionen befinner sig i. Närundervisning kan ordnas vid epidemins basnivå, medan högskolorna redan vid accelerationsfasen bör fundera på att gå över till distansundervisning. Vid samhällsspridningsfasen kan alla läroanstalter, med undantag av grundskolorna, gå över till distansundervisning. (Statsrådet 2020)

Regeringen rekommenderar att de finska medborgarna avstår från alla resor som inte är nödvändiga. Med resor menas allt från användning av kollektivtrafik till utlandsresor. Inom Finland är det tillåtet att resa, så länge man beaktar hälso- och

säkerhetsanvisningarna. Inga resor bör göras vid symtom och man måste vara noggrann med handtvätt och med hygien då man hostar eller nyser. Under resan rekommenderas användning av ansiktsmask. Ansiktsmask rekommenderas även att användas vid alla tillfällen då fysisk närkontakt inte går att undvika. (Statsrådet 2020)

2.3.3 Riktlinjer för daghemmen i Finland

Verksamheten inom småbarnspedagogiken har fortsatt under pandemin, men daghemmen har fått information om de restriktionerna som gäller. Under hösten 2020 gick Institutet för hälsa och välfärd tillsammans med Undervisnings- och kulturministeriet ut med rekommendationer och anvisningar för ordnande av undervisning och småbarnspedagogisk verksamhet. Syftet är att trygga en säker miljö för både barn och personal under den rådande pandemin. (Opetus- ja kulttuuriministeriö & Terveys- ja hyvinvoinnin laitos 2020)

På daghemmen ska restriktionerna kring en god skötsel av hygien följas noggrant. Händerna ska tvättas regelbundet och barnet ska stanna hemma ifall det uppvisar symtom. Barn som uppvisar typiska symtom för Covid-19 ska inte delta i daghemmets verksamhet. Verksamheten ska förverkligas på ett sätt som möjliggör en trygg miljö för barn och personal. Utevistelse rekommenderas och verksamheten ska vid möjlighet utföras som smågruppsverksamhet. Vid möjlighet så rekommenderas det att barngrupperna på daghemmen inte blandas och sammansvetsas, samt att personalen håller sig till samma barngrupp hela tiden. Särskilt inhoppare och vikarier ska undvika att förflytta sig mellan olika daghemsanstalter och andra än barn och personal ska undvika att vistas i daghemmens utrymmen. (Opetus- ja kulttuuriministeriö & Terveys- ja hyvinvoinnin laitos 2020)

Daghemmen ska lägga mer fokus på rengöring av leksaker och daghemmens utrymmen ska rengöras ordentligt. Om det inte går att hålla avstånd från andra personer vid ordnande av möten eller andra tillfällen då flera personer samlas, bör dessa förverkligas på distans. Detta gäller till exempel personalmöten och föräldrakvällar. Även lunchtillfällen ska ordnas så att säkerhetsavstånd går att ha och

vid lunchen bör hygien noga beaktas. Maten serveras direkt till barnen, i stället för att de skulle ta den själva. (Opetus- ja kulttuuriministeriö & Terveysden ja hyvinvoinnin laitos 2020)

2.3.4 Riktlinjer för daghemmen i Esbo

Esbo stad följer i stort sett allmänhetens riktlinjer, men även specifika riktlinjer för daghemmen som har trätt i kraft under höstterminen 2020. Förutom en god skötsel av handhygien och att stanna hemma från arbetet vid minsta symtom har till exempel användning av ansiktsmask på daghemmen blivit en rekommendation. Esbo stad rekommenderar användning av ansiktsmask, eller möjligtvis visir, på arbetsplatsen från och med den 23.11.2020. Speciellt praktikanter, vikarier och ambulerande personal rekommenderas använda sig av mask. (Svenska bildningstjänster 2021)

Daghemmen är i regel stängda för utomstående, vilket betyder att besökare inte får komma in i lokalerna. Det betyder att inte andra än daghemmets barn och personal ska vistas i daghemmens utrymmen och personer som är sjuka får inte ens komma till daghemsgården. För övrigt effektivteras hygienrutinerna på daghemmen och alla fysiska kontakter minimeras. För att begränsa spridningen av Covid-19 och minimera kontakter följer all verksamhet de riktlinjer som råder. Det innebär att möten, utbildningar och fortbildningar ordnas på distans. Utvecklingssamtal med personal ordnas vid mån av möjlighet utomhus eller på distans, exempelvis via Teams. Om möten ordnas fysiskt inomhus ska det vara i ett stort utrymme där det är möjligt att hålla säkerhetsavstånd. Även föräldrasamtal om barnens planer ordnas på distans i mån av möjlighet. Övrig verksamhet, som till exempel jul- och vårfest, kan ordnas på ett coronavänligt sätt. (Svenska bildningstjänster 2021)

Den småbarnspedagogiska verksamheten ska i den mån det är möjligt ordnas så att barngrupperna inte blandas eller sammanslås och personalen ska arbeta med samma barngrupp. Kultur- och teaterbesök genomförs på ett så normalt sätt som möjligt i beaktande av säkerhets- och hygiensansvisningar. När grupperna tar sig till besöksmålet ska de undvika att använda sig av kollektivtrafik och väl på plats bör säkerhetsavstånd hållas och grupperna ska inte blandas med varandra. Om kultur- eller teaterbesök

besöker daghemmen ska tillfället planeras så att anvisningar om avstånd och hygien noga följs. Alternativt kan evenemanget ordnas utomhus om det är möjligt. (Svenska bildningstjänster 2021)

3 TIDIGARE FORSKNING

I detta kapitel beskrivs den tidigare forskning som utförts inom det valda området. Vi har varit tvungna att tillämpa det hittade materialet. Med det menar vi att forskningen inte direkt behandlar den specifika målgruppen. Med tips från vår handledare för vårt lärdomsprov och medstudering inom vår examenshandledningsgrupp hittade vi tidskrifterna Kasvatus-lehti, Kasvatus & Aika samt Barn: Forskning om barn og barndom i Norden. Vi har dessutom utfört en sökning över tidigare forskning i databasen EBSCO, Academic Search Complete. Sökorden som användes var "kindergarten or preschool or early childhood education and coronavirus or covid-19 or 2019-nCoV or covid19 or covid-19 or corona virus or sars-cov-2". Artiklarna fyller också kriterierna för att vara full text och förhandsgranskade.

3.1 Daghem som trygghetsfaktor

Den rådande pandemin har belastat hela vårt lands system. Artikeln ur tidskriften Kasvatus-lehti beskriver hur pandemin har lyft fram ojämlikhet och orättvisor i familjer. När flera av barnen stannade hemma på grund av den rådande pandemin har ojämlikheterna visat sig tydligare. Artikelns fokus ligger på skolvärlden, men kan även tillämpas i denna studie. Eftersom skolan och daghemmet fungerar som en helhetsmässig trygghet så har pandemin drabbat en del barn värre. För en del barn fungerar alltså daghemmen och skolan som den enda tryggheten de har och till exempel som det enda stället där det erbjuds en varm måltid. (Varjo 2020)

3.2 Strategier för att hantera pandemin

Fastän pandemin fört med sig nackdelar så finns det faktorer som bör ses som positiva, till exempel möjligheten för utvecklandet av nya åtgärder då det kommer till tekniken. När personalen uppmanades att hålla möten på distans skapade det utrymme för

kreativitet, att till exempel komma på andra lösningar för att få vardagen att rulla på och för att skapa en trygg miljö. (Hytönen 2020)

Artikeln ur tidskriften *Barn: Forskning om barn og barndom i Norden* har fokus på barns olika sätt att uttrycka sig om den nya och okända situationen. Det som framkommit i forskningen är att barn har visat uttryck för fyra former av deltagande i relation till pandemin. En av de formerna behandlar barns deltagande genom lek, skapande och humor. Det innebär barnets förmåga att genom dessa faktorer lätta på tankarna gällande Covid-19. Lek fungerar för barnen som en strategi för att hantera oro och därför har arbete med skapande av aktiviteter visat sig vara nyttiga för hantering av orotankar. (Heikkilä et al. 2020)

3.3 Trygga förhållanden inom utbildningssektorn

Artiklarna som hittades från databasen EBSCO framhäver att barn smittar Covid-19 i lägre grad än vuxna och att symtomen också visat sig vara mindre allvarliga hos barn. Smittspridningen är alltså lägre bland barn. (Walger et al. 2020) Detta gäller även smittspridningen från ett barn till ett annat och från ett barn till en vuxen (Fantini et al. 2020).

Det som däremot framkom i artiklarna, som är relevant för denna studie, är dilemmat om huruvida det är nödvändigare för barnen att stanna hemma i karantän eller återvända till daghem och närundervisning i skolor. Barn har ett aktivt socialt liv i skolan och på daghem och lär sig i samverkan med andra barn och vuxna. Social samvaro bidrar till en positiv utveckling av personlighetsdrag och känslan av identitet. Med tanke på dessa aspekter skulle det vara viktigare för barnen att återvända till närundervisning så fort som möjligt. (Fantini et al. 2020)

Då närundervisningen fortsätter så är det viktigt att kunna garantera säkra förhållanden och ett lämpligt övervakningssystem. Undervisning och verksamhet ska ske i små grupper så att det möjliggörs en balans mellan behovet att gå i skola och daghem, men samtidigt kunna hålla tillräckligt avstånd. Dessutom är det viktigt att det finns möjlighet till en tillräcklig handtvätt. Då det kommer till förebyggande av smittspridningen är det

betydande att undvika att man delar på material och utrymmen. En fungerande ventilation och sanitering av utrymmen förebygger också smittspridningen. (Fantini et al. 2020) I en annan artikel framkommer det också att daghem och skolor bör öppnas så att rådande direktiv ändå tas i beaktande och att miljön är trygg. Den artikeln lyfter fram att övergången till närundervisningen bland yngre barn bör ske utan överdrivna begränsningar. Sådana begränsningar kan vara till exempel en indelning i väldigt små grupper och användning av ansiktsmask. För att bekämpa smittspridningen bör avstånd hållas även under pauser, hemväg, områden utanför daghem och skola och i hemmet. Barn bör lära sig grundläggande hygienregler såsom handtvätt och noggrant hygienbeteende som ska beaktas då de kommer i kontakt med andra. Resurser för handtvättplatser med tillräckliga tvålautomater och pappershanddukar är nödvändiga. Om det finns en misstanke om Covid-19 bör personen omedelbart testas för att man antingen ska kunna bekräfta eller utesluta infektionen. Hela daghemmet eller skolan behöver nödvändigtvis inte stängas trots ett enskilt konstaterat fall av Covid-19, utan situationen bör övervakas och uppföljas. I arbete med barn är en av de viktigaste förebyggande åtgärderna för att undvika smitta det att vuxna använder sig av ansiktsmask och att de håller avstånd. (Walger et al. 2020)

4 TEORETISK REFERENSRAM

Eftersom denna studie lägger fokus på begreppet trygghet, så är det viktigt att redogöra för vad det egentligen innebär. Därför inkluderades det i denna studie en grundläggande teori om vad trygghet innebär för människan. Denna teori är grundad av Abraham Maslow och kallas för Maslows behovstrappa.

4.1 Maslows behovstrappa

Abraham Harold Maslow har utvecklat en teori om människans grundläggande behov, som kallas för Maslows behovstrappa. Den innehåller fem grundläggande behov för människan:

1. De fysiologiska behoven
2. Trygghetsbehoven

3. Behov av tillhörighet och kärlek
4. Behov av självkänsla
5. Behov av självförverkligande

Enligt Maslows teori fungerar behoven som en pyramid, vilket betyder att behovet för det övre lagret uppstår om den nedre delen av pyramiden är ganska väl tillfredsställd. Till exempel så kommer behovet av tillhörighet och kärlek att dyka upp då både de fysiologiska behoven och trygghetsbehoven är ganska väl tillfredsställda. I korthet innebär de fysiologiska behoven de fysiologiska drivkrafterna, såsom mat, vatten, luft och sex. Trygghetsbehoven omfattar säkerhet och stabilitet medan behov av tillhörighet och kärlek innebär kärlekskänsla och vänskapsrelationer. Behovet av självkänsla innebär självrespekt, självkänsla och uppskattning, medan behovet av självförverkligande handlar om att bli allt man potentiellt kan vara. (Maslow 1970 s. 35–46) Det som denna studie kommer att lägga ett djupare fokus på är trygghetsbehoven, för att förstå vad trygghet innebär för människan och varför det är ett mänskligt behov.

4.2 Trygghetsbehoven

Enligt Maslow handlar trygghet för människan om säkerhet, stabilitet, beroende, skydd, struktur, ordning, lag, gränser. Det handlar om frihet från rädsla, ångest, kaos och att dessutom hitta styrka från det skyddet man har. Maslows teori bygger på observation av barn. Han påstår att man kan utveckla en mer effektivare förståelse om trygghetsbehoven genom att observera barn. Orsaken till detta är att barn visar tydligare faroreaktioner, medan vuxna i vårt samhälle har lärt sig att inte visa denna reaktion. Så även om vuxna känner att deras säkerhet hotas, så kanske man inte kan se det utanpå, medan barn reagerar på ett fullständigt sätt. (Maslow 1970 s. 39–43)

Från observationer av barn kan man se att ett ögonblick av smärta kan orsaka att barnets stabila omgivning går upp och ner omedelbart. Barn verkar må bra med en oavbruten rutin, rytm och schema, inte bara i den närvarande stunden utan också längre in i framtiden. Barnets omgivning bör vara lagenlig och ordnad. Om barn utsätts för

orättvisor, så kan barnet känna sig orolig och osäker, vilket kan orsaka att världen kan se opålitlig och osäker ut. (Maslow 1970 s. 39–43)

Maslow påstår enligt dessa och andra observationer han utfört, att man kan generalisera och säga att det genomsnittliga barnet och vuxna i vårt samhälle i allmänhet föredrar en säker, ordnad, lagenlig och organiserad värld som är pålitlig och i vilken oväntade, ohanterliga, kaotiska eller andra farliga saker inte sker. Dessutom är det viktigt att man har starka beskyddare runt sig, samt en tillit till dem. När dessa behov tillfredsställs känner sig människan trygg och inte hotad. (Maslow 1970 s. 39–43)

5 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR

För att förhindra och bromsa smittspridningen av Covid-19 ska även daghemmen i Finland följa Covid-19 medförda riktlinjer. Riktlinjerna baserar sig på dokument som publicerades under höstterminen 2020. Eftersom det fanns flera riktlinjer som daghemmen skulle följa, är det viktigt att undersöka hur det förverkligades i praktiken och om det gick att upprätthålla en trygg miljö på daghemmen.

Syftet med denna studie är alltså att kartlägga hur riktlinjerna under höstterminen 2020 rent praktiskt tagits i beaktande på svenskspråkiga daghem i Esbo. Syftet är även att undersöka hur riktlinjerna påverkade daghemmens möjlighet att ordna en trygg lär- och arbetsmiljö för barn och personal, samt hur pedagogerna upplevde förändringarna i och med Covid-19.

Frågeställningar för studien:

- Hur togs riktlinjerna i beaktande inom den småbarnspedagogiska verksamheten rent praktiskt?
- Hur gjordes lärmiljön trygg för barnen på daghemmen?
- Hur gjordes arbetsmiljön trygg för personalen på daghemmen?

6 METODIK

I detta kapitel presenteras lärdomsprovets metodval, inklusive val av enheter och informanter. Ytterligare presenteras arbetsprocessen, samt etiska överväganden inom arbetet. I detta kapitel ingår även intervjuguiden.

6.1 Metodval

Som först presenteras valet av datainsamlingsmetoden och vilka aspekter man måste beakta då man förbereder och genomför datainsamlingen. Dessutom presenteras valen över enheterna och informanterna och slutligen vilken analysmetod som kommer att användas.

6.1.1 Datainsamlingsmetod

Datainsamlingsmetoden som kommer att användas i studien är kvalitativ och i form av öppna intervjuer. Den kvalitativa metoden bör användas då man besitter lite kunskap om ämnet och vill utveckla nya tolkningar. Dessutom fungerar den kvalitativa metoden också bra då man vill ha mycket information om få enheter, samt få reda på innebörden i ämnet. Fördelen med denna metod är att den möjliggör en djup och detaljerad helhetsförståelse och dessutom uppstår en flexibilitet i datainsamlingen. Nackdelar med metoden är att man kan få in väldigt mycket data och analysfasen kan därmed bli stor att hantera. Dessutom kan en för stor flexibilitet leda till att undersökningen aldrig blir klar. (Jacobsen 2007 s. 57)

Det finns vissa konkreta aspekter man måste ta i beaktande då man utför öppna intervjuer. Öppna intervjuer sker i form av ord, meningar och berättelser och inom den öppna intervjun har informanten möjlighet att uttrycka sig så gott som fritt. Men eftersom öppna intervjuer ger en så stor frihet, så kan det vara bra att prestrukturerat intervjun. Det betyder att man i förväg bestämmer sig för till exempel vilka teman som ska behandlas. Det positiva med prestrukturering är att det stöder analysfasen. Om det bara skulle ske en öppen dialog i intervjun så kan analysfasen bli för krävande. Det negativa med prestrukturering är att det kan leda till att intervjun inte

blir lika öppen, eftersom fokuset ligger på specifika teman man vill få svar på. (Jacobsen 2007 s. 92–96) Prestruktureringen har formats enligt en intervjuguide som presenteras i slutet av detta kapitel.

Då man skapar en intervjuguide finns det några punkter som kan vara viktiga att ta i beaktande. Samtidigt som man ska undvika att göra frågorna i intervjuguiden alltför specifika kan det vara bra att försöka formulera frågorna så att de besvarar studiens frågeställningar. Intervjuaren bör använda sig av ett begripligt språk och undvika att ställa ledande frågor. (Bryman 2018 s. 305)

Det finns också semi-strukturerade intervjuer och det är precis vad denna studie använder sig av. En intervjuguide skapades på förhand, vilken fungerade som en lista på teman informanterna önskades berätta om. Informanterna har då möjlighet att forma svaren på sitt eget sätt, samtidigt som svaren ändå berör valda teman. I en semi-strukturerad intervju behöver frågorna inte heller ställas enligt intervjuguidens ordning. (Bryman 2018 s. 301)

I denna metod måste man också ta i beaktande var och hur man genomför intervjuerna. Intervjuerna bör genomföras på en plats som känns naturlig för informanten, eftersom det har konstaterats att intervju svaren påverkas av den miljö man befinner sig i. Det betyder att en miljö som känns obekvämlig kan ge missvisande svar från informanten och vice versa. Intervjuerna är också möjliga att utföra genom samtal på distans. Det positiva med intervjuer på distans är att de inte kräver fysisk närvaro och därför är lättare att utföra. Människor har dock lättare att tala om känsliga teman då en personlig kontakt uppstår mellan intervjuaren och informanten. (Jacobsen 2007 s. 97–100) På grund av att Covid-19 pandemin fortfarande råder i samhället då intervjuerna utförs, så måste intervjuerna utföras på distans.

Även Bryman (2018 s. 305–306) skriver om hurdan miljön och omgivningen som informanten befinner sig i då intervjuerna utförs har en stor betydelse. Omgivningen ska vara lugn och fri från störande faktorer och informanten ska inte behöva oroa sig för att någon annan kan höra vad personen berättar. Något som också kan vara till nytta är att intervjuaren på förhand bekantar sig med den miljön som informanten arbetar i, vilket i

sin tur kan underlätta tolkningen och förståelsen av det som informanten berättar. Eftersom vi båda har arbetat inom småbarnspedagogiken sedan några år tillbaka och även under Covid-19 pandemin så var det lätt att hänga med i informanternas berättelser och lättare att faktiskt skapa en förståelse för hur det sett ut.

Dessutom måste man tänka på hur långa intervjuerna ska vara. Det finns inget direkt svar på den frågan, men en halv timme anses vara en för kort tid om man ska få svar på öppna frågor. Det kan vara svårt att få tillräcklig information för att kunna fördjupa sig i ämnet på en så kort tid. En intervju som räcker en och en halv till två timmar kan bli för lång för på den tiden hinner man bli allt för trött. Den optimala tidsramen ligger på runt en timme. (Jacobsen 2007 s. 99)

Slutligen är det viktigt att föra anteckningar under intervjun för att bättre kunna minnas innehållet. Dessutom kan det också vara lönsamt att bända in intervjun, så att man inte hela tiden behöver fokusera på att anteckna och så att man får med all viktig information från intervjun. (Jacobsen 2007 s. 98) Bandinspelningarna kan ofta bli väldigt långa och omfattande, särskilt om man intervjuat flera personer. Därför är det också viktigt att inte låta bli att föra anteckningar under en intervju. Anteckningarna fungerar också som en innehållsförteckning till bandinspelningarna och då är det lättare att hitta och analysera den data man samlat in. (Jacobsen 2007 s. 136) Vi har som plan att bända in våra intervjuer och att samtidigt skriva anteckningar. Det är en fördel att vi är två, eftersom den ena kan fokusera mera på att föra dialog medan den andra antecknar.

6.1.2 Val av enheter och informanter

Man måste först skapa sig en överblick över helheten man vill undersöka. Sedan måste man försöka avgränsa antalet enheter man undersöker. Slutligen måste man välja kriterier som styr urvalet av enheterna. (Jacobsen 2007 s. 121–122) Den helhet som berör oss är Esbo stads svenskspråkiga daghem. För att få en tillräcklig helhetsförståelse, men samtidigt förhindra att analysfasen blir för stor, så tänkte vi genomföra mellan tre och fem intervjuer från olika enheter. Med enhet menar vi daghem och som informanter fungerar personalen som arbetar på respektive daghem.

Valet av enheter och informanter baserar sig på antagandet att de kan ge omfattande information. Det handlar om människor som har mycket kunskap om det valda ämnet man undersöker. (Jacobsen 2007 s. 123) Vi har på grund av det valt att intervjua lärare inom småbarnspedagogik. Grunderna för detta antagandet baserar sig på att lärare inom småbarnspedagogik har det pedagogiska ansvaret på daghemmen och kan därmed bidra med lämpligast svar för denna studie.

6.1.3 Analysmetod

Analysmetoden denna studie använder sig av är innehållsanalys. I en innehållsanalys tolkar man den faktiska informationen man får av datainsamlingen. För att korrekt analysera genomgår man i denna metod vissa bestämda faser. Först ska man kategorisera, det vill säga dela upp innehållet i ett antal teman. Sedan fyller man kategorierna med innehåll och detta gör man genom att ta ut citat ur vad informanten sagt och lägga in citatet i en passande kategori. Till följande ska man räkna ut hur många gånger ett visst tema framkommer i intervjuerna och detta gör man för att se vilket tema som framkommer huvudsakligen. Slutligen jämför man intervjuerna med varandra och detta gör man genom att gå igenom samma analysprocess mellan intervjuerna. När det förekommer likheter och skillnader i intervjuerna, så ska man söka förklaringar till dessa. (Jacobsen 2007 s. 139–144)

6.2 Arbetsprocess

Det fullständiga arbetet i lärdomsprovet kan delas in i fyra faser, planering, genomförande, analys och rapportskrivning. Planeringen handlar om val av problemställning, insamling av bakgrundsdata och konkretisering av det, samt val av metod. Genomförandet behandlar själva datainsamlingsprocessen, medan analysen handlar om systematisering av det insamlade data. Den slutliga fasen innebär rapportskrivning där allt sammanställs och då man presenterar resultat, samt skriver arbetet färdigt. (Jacobsen 2007 s. 20).

Tidsramen för planfasen tog över tre månader. Vi började med lärdomsprovet i början på september 2020 och presenterade planen under planseminariet i början på december. Under den tiden har vi valt området för undersökningen, samt utfört en insamling av bakgrundsdata, tidigare forskning och redovisat för den teoretiska referensramen inom det valda temat. Dessutom gjorde vi metodvalet för studien. Vi har träffats ungefär en gång i veckan för att jobba vidare på projektet, men största delen av skrivandet har skett individuellt och det har vi delat upp sinsemellan.

Genomförandet av studien började med att vi sökte forskningstillstånd från Esbo stad. Efter att vi fick godkännandet av staden skickade vi ut informationsbrevet till enheterna. Esbo stad gav oss kontaktuppgifter till fyra olika enheter, som vi fick kontakta angående vårt lärdomsprov. Fyra lärare inom småbarnspedagogik svarade på vårt meddelande och ville delta i vår studie. Intervjuerna fick vi gjort under vecka 5 och 6 i februari 2021. Alla intervjuer utfördes via Teams.

Analysen för studien började med att vi transkriberade allt intervjumaterial. Vi lyssnade på två ljudinspelningar var och transkriberade dem. Den här fasen var ganska tidskrävande, men vi gjorde den väldigt utförligt vilket underlättade resultatredovisningen senare. Efter det följde kategoriseringen av de enskilda transkriberade texterna. Vi skapade alltså rubriker för de teman som informanterna pratade om i intervjuerna. Informanterna pratade till exempel om att föräldrarna inte längre kommer in på morgonen eller på eftermiddagen, så en rubrik fick bli stängda dörrar. Sedan började vi söka likheter och olikheter i de enskilda kategorierna. Vi jämförde intervjuerna med varandra och undersökte hur många gånger ett visst tema framkom och vilka informanternas erfarenheter som skilde sig från varandra. Slutligen hittade vi svar på de likheter och olikheter som framkom i jämförelse med teorin. Hela analysprocessen är utförd tillsammans och även alla reflektioner är gjorda tillsammans.

Rapportskrivningen var den sista fasen som vi delade upp sinsemellan. Vi har granskat varandras texter. Rapportskrivningsfasen innefattade resultatredovisningen, resultatanalysen och diskussionen. Analysfasen och rapportskrivningen tog ungefär två månader och vi var färdiga med arbetet i början på april 2021. Studien presenteras vid Thesis Forum den 17.5.2021.

6.3 Etiska överväganden

I detta kapitel presenteras de etiska aspekter studien ska ta i beaktande under lärdomsprovsprocessen. Studien bör följa forskningsetiska delegationens krav för god vetenskaplig praxis och studien bör undvika avvikelser från god vetenskaplig praxis. Med avvikelser från god vetenskaplig praxis anses oetiska eller ohederliga handlingar som kan skada eller i värsta fall göra forskningens resultat värdelösa. (Forskningsetiska delegationen 2012)

Det finns tre grundläggande etiska krav som bör följas i en forskning. Dessa är informerat samtycke, skydd av privatlivet och krav på korrekt presentation av data. Informerat samtycke handlar om informantens kompetens, frivillighet och förståelse, samt informantens rätt att få fullständig information. Informantens rätt till fullständig information innebär vetskap om syftet, för- och nackdelar i undersökningen och om hur data kommer att användas. Här är det dock viktigt att tänka på att det ifall man ger informanten exakt fullständig information om undersökningen, kan resultera i att informantens svar eller beteende anpassas till vad intervjuarna vill höra. Då kan det löna sig att hitta en gyllene medelväg, alltså ge informanten något som kallas för *tillräcklig information*. När informanten fått den fullständiga informationen ska hen också ha förståelse för den informationen. Sedan ska informanten själv få välja om hen vill delta i undersökningen, utan någon press från omgivningen. Slutligen måste informanten även ha kompetensen för deltagandet, det vill säga förmåga att fatta beslutet över sitt deltagande. (Jacobsen 2007 s. 21–23) Detta görs genom att söka forskningslov av Esbo stad, skicka ut ett informationsbrev till enheterna och begära att informanterna fyller i en samtyckesblankett (bilaga 1–2).

När man samlar in data genom intervjuer så ska informanten ha rätt till skydd för sitt privatliv. Detta innebär att man främjar informantens anonymitet, det vill säga att man vid presentation av data gör det omöjligt att koppla samman informationen i undersökningen med den enskilda individens information. Detta är något som kan förekomma som en utmaning i kvalitativa studier, eftersom urvalet av enheter är färre. Slutligen måste man överväga och förstå informantens uppfattning om vissa ämnen och behandla känslig information på ett varsamt sätt. Ju känsligare information, desto mer

behöver intervjuaren anstränga sig för att skydda informationen. (Jacobsen 2007 s. 24–26) Dessutom kommer studien att ta konfidentialitet i beaktande, det vill säga att värna om att informanternas information och personuppgifter inte kommer vara möjliga att identifieras av obehöriga. Deras uppgifter ska förbli privata och integriteten ska bevaras. Konfidentialitet består av två delar, av vilken den ena innebär att insamlad data ska förvaras oåtkomligt från obehöriga. Insamlade data kommer alltså bevaras inlåst och det kommer att handskas aktsamt under studien. Ett sätt att minska risken för att obehöriga kan identifiera personerna är att koda data med nummer. (Henricson 2017 s.73 & 147) Efter att studien är slutförd kommer all insamlade data att förstöras.

Det sista grundläggande etiska kravet handlar om korrekt presentation av data. Resultatet ska återges på ett fullständigt sätt, vilket innebär att man inte får lämna bort eller omformulera relevant information. Intervjuerna ska undvika att göra egna tolkningar. Resultat och data får inte heller förfälskas. (Jacobsen 2007 s. 26-27)

Intervjuerna kommer även att transkriberas, det vill säga skrivas ut. Det här kommer att göras för att så noggrant som möjligt kunna analysera materialet. Transkribering kan vara tidskrävande men samtidigt till en fördel, eftersom att skriva och lyssna samtidigt fungerar som en upprepning av intervjusituationen. Det bidrar till en bättre och djupare förståelse. (Henricson 2017 s.152 & 179)

6.4 Intervjuguide

Intervjuguiden baserar sig på den bakgrund och tidigare forskning som studien tar upp. De teman som ska behandlas baserar sig huvudsakligen på de världsomfattande riktlinjerna, Finlands allmänna riktlinjer och riktlinjerna för daghemmen i Finland. Även den tidigare forskningen har ett inflytande på några teman som ska behandlas. Vi har båda arbetat som inhoppare på daghem i Esbo under höstterminen 2020 och har således fått se hur läget på vissa daghem sett ut. Detta har påverkat formuleringen av de valda temaområdena.

Vi vill ta reda på hur ni utfört er verksamhet utgående från riktlinjerna ni fått. Hur har dessa påverkat känslan av trygghet för personalen respektive barnen?

Temor som ska behandlas:

- Är ni bekanta med riktlinjerna som skulle följas på daghemmen under höstterminen?
- Hur har riktlinjerna påverkat er verksamhet rent praktiskt, på vilket sätt har det varit avvikande från det normala?
- Har ni varit tvungna att hålla något på distans, hur har det känts?
- Ifall symtom upptäckts bland barnen eller personalen, hur har ni agerat och hur har det känts?
- Har situationen förändrats under höstterminens gång?
- Hur har situationen upplevts bland personalen och barnen, har det känts tryggt?

7 RESULTAT

I detta kapitel presenteras studiens resultat. Genom att utföra en innehållsanalys av intervjumaterialet, resulterade det i att tio olika kategorier uppstod. Dessa är informationsförmedling, daghemmens verksamhet och vardag under Covid-19 pandemin, stängda dörrar, distansarbete, ansiktsmasker, hygien, symtom, exponering och karantän, miljö och upplevelser. Ingen relevant information är bortlämnad eller omformulerad. Resultaten innehåller också citat från intervjuerna.

7.1 Informationsförmedling

Under intervjuerna ställdes en fråga om informanternas upplevelser kring informationsförmedlingen angående Covid-19 pandemins riktlinjer. Informanterna upplevde sig ha blivit konstant och regelbundet uppdaterade om vilka riktlinjer som gäller i dagens läge. En av informanterna påpekade dock att det förekom ett visst missnöje om hur informationsförmedlingen skett. Informanten upplevde att det låg mycket på eget ansvar att ta reda på och bekanta sig med riktlinjerna och att man redan hunnit bekanta sig med samma information via Institutet för hälsa och välfärd vid det skedet som informationen nådde arbetsplatsen.

“Ibland känns det kanske som att man har fått läsa till sig före det har kommit från arbetsplatsen.”

Informanten poängterar att denna typ av långsam informationsgång var aktuell på våren 2020, då situationen var ny och obekant för alla. Alla informanter var av den åsikten att riktlinjerna kändes lättare att följa under hösten 2020, eftersom pandemin började kännas lite som en del av vardagen och man var mer införstådd i allting.

En av informanterna berättade att det skedde förändringar inom höstens riktlinjer konstant, vilket gjorde att man inte riktigt orkade läsa de nya uppdateringarna varje dag. Informanten poängterade dock att daghemmet samt föräldrarna, var väl informerade och nog läste det som krävdes.

“Hösten gick ju så där att de ändrades ju under veckan flera gånger också de där riktlinjerna att vad det var. Och de kom ju alltid något nytt att, nu var de ju vid något skede sen så där att det kom hela tiden, så man orka ju kanske inte riktigt läsa varje dag när man visste att de kommer något nytt imorgon igen.”

Den främsta informationsgången har skett via mejl. Detta upplevdes som ett bra sätt eftersom e-posten är något som de flesta läser varje dag.

“Att just de där att när man får den där informationen någonstans dit man vart man dagligen ändå går och kollar.”

Fastän informanterna för det mesta varit nöjda med riktlinjerna så önskade en informant att riktlinjerna angående karantänsituationerna hade varit tydligare. Eftersom de jobbar i antingen små eller lite större grupper påpekar informanten att förtydligande om vem i personalen som blivit exponerad och hamnar i karantän och vem som inte, vore på sin plats.

“Det som jag skulle vilja ha så är ännu tydligare riktlinjer med dom här karantänssituationerna. Sådana här tydliga riktlinjer, att vilken personal som sen

hamnar i karantän, är det dom som har jobbat tillsammans eller är det nu sen hela huset eller hur blir det.”

Informanten menade att allt jobb med förverkligande av riktlinjerna känns onödigt, om hela daghemmet ändå stängs ner fastän det kanske bara vore en liten grupp eller någon enstaka i personalen som blivit exponerad eller haft ett smittfall.

“Om det ändå är att vi gör allt och följer riktlinjerna, men sen om det händer någonting så stängs dagis/skolan även då, för att det finns fall av det, så då känns det kanske som att det här arbetet har varit förgivet.”

7.2 Daghemmens verksamhet och vardag under Covid-19 pandemin

Under intervjun berättade informanterna mycket om hur deras vardag och verksamhet såg ut för dem på deras daghem under höstterminen 2020. Enligt en informant var målet att behålla dagarna så normala som möjligt. En annan påpekade att situationen bara har krävt ett nytt tankesätt i förhållande till små grejer. Uteverksamheten har legat i stort fokus under pandemitiden.

“Jaa, och vi har ju försökt ha mycket mer annars också uteverksamhet nu, men att vissa saker så måste göras inomhus och sen är det också viktigt att barnen får leka inne, att det är ju bara för utvecklingens skull också så ändå en helt annan sak än att leka ute.”

Tre informanter berättade att samarbetet mellan olika daghemsgrupper också har minskat under pandemin. Enligt en informant hade de tidigare haft fri lek mellan grupperna på eftermiddagarna, men att det nu totalt fallit bort. En annan kommenterade att de varit tvungna att slopa eller i alla fall minska på tvärgruppsverksamheten mellan grupperna.

“Tvärgruppsverksamheten har vi inte kunnat ordna, som är synd för att det var ju ett av våra mål de här året, att öka de här samarbetet, eller känsla av sammanhang mellan grupperna också. Men att vi har hittat på andra sätt bara i stället och ute har vi ju fått

ha verksamhet ändå, att vi har nog kunna vara just i skogen och det har då varit i tvärgrupper.”

Samma informant tillade att de på vintern haft skidning och skinning i tvärgrupper utomhus, för att ändå ha möjlighet att ordna verksamheten mera nivåanpassat. En informant berättade att de tidigare haft två blandgrupper, men att de på grund av pandemin ändrats till en stor sida och en liten sida, för att minimera en blandning av grupperna i verksamheten. En informant berättade också att de försökt minimera kontakten genom att försöka ordna det så att barnen inte skulle vara i korridoren samtidigt, utan ha dem där i mindre grupper. En informant berättade att deras daghem är väldigt litet, så samarbetet mellan stora och lilla sidan har förblivit kvar och varit konstant hela hösten.

“Lika bra samarbete har vi med stora sidan nu som det nu alltid har varit. Att där är inte på det sättet något att vi har behövt tänka om att vi inte kan göra tillsammans med dom.”

I kontakten mellan personalen har det också skett en förändring, berättade två informanter. Den ena berättade att de tidigare haft mera kontakt med förskolepersonalen och att alla delade på daghemmets kaffetrymmen, men att den kontakten totalt fallit bort och förskolepersonalen nu inte alls får komma till daghemmets utrymmen.

“Att till exempel med förskolan, vi har ingen kontakt med förskolan egentligen för tillfället för att de är helt åtskilda. Och det påverkar ju både, nå barnen och oss i personalen, när man inte träffar dem lika mycket som tidigare.”

Den andra informanten berättade att riktlinjerna angående kontakten mellan personalen bara blivit striktare ju längre in på höstterminen det gick. Hen berättade att man redan i början av höstterminen bara fick vara två personer i kafferummet åt gången, men att det också sedan blev striktare. I slutet av höstterminen fick man inte alls vara där samtidigt med någon som inte jobbar i samma team.

Enligt alla informanter hade också matsituationerna förändrats. Några informanter berättade att vissa grupper tidigare åt i skolans matsal, men att de alla under pandemin ätit inne på avdelningen. Det som också förändrats var att barnen inte själva fått ta mat längre, utan att det nu dukas färdigt åt dem. En informant var av den åsikten att detta är synd, eftersom att ta mat själv är bra övning för barnen.

Två informanter berättade att ta emot nya barn och familjer, samt utföra deras mjuklandning, har varit annorlunda och utmanande. Den ena informanten sade att det var utmanande att få familjerna att förstå rutinerna för tillfället. Dessutom tillade hen att det var speciellt svårt med de yngsta barnens mjuklandning, eftersom föräldrarna brukar vara med den första veckan.

“Så det har varit också lite utmanande att hur vi ska bygga upp verksamheten under dagen för att föräldrarna inte heller ska vara inne för mycket och ha mycket kontakt med barnen inomhus.”

Den andra informanten berättade att de inte för tillfället hade fått nya barn, men att det var på kommande inom när framtid. Hen sade att de inte fått specifika riktlinjer om hur man tar emot de nya barnen, informanten tillade att de själva fått tänka ut och göra hur de anser det vara bäst för alla. Det de måste tänka på var hur mycket föräldrarna får vara närvarande, för att de i princip är utomstående vuxna.

“Att sen har det varit just så där att nå vi ser bara till att det är en familj i gången och att sådär, att helst medan vi är ute så får de komma och hälsa på. Så att föräldrarna är så mycket som möjligt bara där ute och sen bara att när de kommer in så att alla har ansiktsmask på sig. Där blir det ju sen att justera och fundera att vem är var och rör sig vart och så här.”

7.3 Stängda dörrar

Alla informanter berättade att stängda dörrar var en av Covid-19 pandemins medförda riktlinjer som påverkat daghemmens vardag mest. Alla informanter berättade att barnens föräldrar eller vårdnadshavare inte får komma in på daghemmet. Alla

informanter berättade ungefär samma sak, att föräldrarna på morgonen lämnar barnen vid ytterdörren och personalen tar emot dem. Personalen sköter också avklädningen och hjälper till med handtvätt.

“Att det har varit ganska jobbigt med tanke på att det är det som föräldrarna har gjort tills de kommer in på avdelningen. Så vi har fått mycket mera arbete och det är svårt att ha kanske den där föräldrakontakten, den är inte lika stark som den har varit tidigare, så det är lite så här, negativt med de här restriktionerna och linjer som är nu dragna.”

“Det är ju sådär att vi öppnar dörren, barnen kommer in och föräldrarna far iväg.”

Några informanter tillade också att kontakten med föräldrarna på morgonen blivit väldigt minimal. En informant sade att detta var synd, eftersom man inte hinner tala med dem på samma sätt. Det kan också bildas köer på morgonen vid ytterdörren om flera familjer kommer samtidigt, vilket upplevdes som negativt. Om det fanns något privat angående barnet man skulle behöva diskutera med någon förälder, så kunde man inte göra det eftersom det fanns andra familjer i närheten. Informanten tillade att man varit tvungen att ibland måsta vänta med saken man vill diskutera om och ibland ändra på sättet man kommunicerar med föräldrarna. De har då i stället kanske ringt eller skickat e-post och hur man sedan läser ett mejl är ju alltid en tolkningsfråga, föräldrarna kanske uppfattar något som mer allvarligt än vad det egentligen är. En annan informant sade att de talat mer med föräldrarna på eftermiddagen i stället, då de ofta är ute.

“Att emellanåt så märker man just de där att eftermiddagsdiskussionen där på gården blir väldigt lång, just därför för att man inte kommit åt riktigt på samma sätt och diskutera om liksom vardagliga saker.”

Två informanter ansåg att det är synd att föräldrarna inte kan få se vad man hängt upp på avdelningen eller vad barngruppen egentligen håller på med för tillfället. En informant sade att de lägger en del på ytterdörren, men att det inte riktigt är samma sak.

“Att de får egentligen bara veta det vad vi berättar åt dem eller skriver infobrev.”

Det har också förekommit positiva aspekter med att föräldrarna inte får komma in. En informant berättade att morgnarna blivit mycket snabbare och smidigare. Informanten berättade att det varit lättare för barnen att säga hej då till sina föräldrar vid ytterdörren och att vissa barn inte längre har fått utbrott när de kommit till daghemmet. En annan informant såg situationen som en tvådelad grej. Hen sade att det för vissa barn varit bra att säga hej då vid ytterdörren, eftersom det då blivit tydligare för barnen, medan andra barn skulle dra nytta av att föräldrarna kunde komma in.

“Inte för att jag skulle hoppas att det blir kvar, att det tycker jag nog också att sen är det viktigt att dom får komma in och dom är välkomna hit förstås, att det vill jag nu inte att man ska ha kvar. Men jag tror att föräldrarna också nu har sett att barnen klarar av allt möjligt.”

Några informanter berättade att de i början av pandemin påminde föräldrarna mycket om att de inte ska komma in, men att de nu under slutet av höstterminen uppmuntrat föräldrarna att de verkligen kan komma, dock en i taget och på eftermiddagarna och om de använder ansiktsmask. Detta för att kunna kolla hyllorna och kläderna, samt kunna ta en titt på avdelningen.

“Det är kanske lite det här nu att i början så skulle dom hålla sig borta. Nu får man nästan lite önska att dom kommer in och tittar på barnens kläder och hyllor”

En informant sade att föräldrarna lite utnyttjat det att de inte alls ska komma in. Två informanter tillade att det blivit utmanande för personalen, eftersom de måste springa och titta och berätta vad det finns i barnens hyllor.

“Så det skulle jag villa att de skulle kunna nappa på lite mera med att det är helt okej att komma in om de behöver och vill för de har tagit det här ganska sådär hårt, att de inte vill komma överhuvudtaget. Vilket också gör vårt arbete lite svårare just när de ska hem, att var är den här vanten och har barnet dendär skjortan på hyllan? Och då måste man springa och kolla och titta och de står utanför och väntar. Så det skulle jag vilja att föräldrarna skulle lite kunna nappa på.”

Slutligen berättade en informant att de också varit tvungna att fundera och ändra på arbetsturer. De hade sådana utrymmen vilket förutsatte att någon jämnt måste kunna vara nära ytterdörren för att kunna öppna den då barnen kommer och att någon måste vara med barnen inne på avdelningen under morgnarna. De kan inte springa till ytterdörren var tredje minut och lämna barnen ensamma inne på avdelningen.

7.4 Distansarbete

Under intervjun frågades det om daghemmet har varit tvunget att hålla något på distans och enligt alla informanter har de varit tvungna att hålla i alla fall vissa träffar på distans. Exempelvis olika möten mellan personalen har varit på distans. Två informanter sade dock att de har suttit med daghemspersonalen fysiskt under alla sina möten, utom mötena med förskolepersonalen.

“Att vi är ändå, vi är ett så litet dagis och vi är ju tillsammans nog alla och träffar varandra under dagen så vi har nog haft våra möten så där fysiskt på plats.”

En informant sade att man under dagen blir påmind om att komma ihåg att hålla avstånd, att inte sitta helt bredvid varandra och att använda ansiktsmask också under möten. Informanten tillade att det är något som är tungt och uteblir ibland och varierar mycket. En annan informant berättade att deras alla möten hållits via Teams, alla möten utom gruppens eget planeringstillfälle.

“Att också om vi har möte bara fast jag och granngruppen om något, till exempel kommer överens om några skiddagar eller något sånt, så sitter vi via Teams.”

Informanten upplevde att de möten som hållits på distans inte går lika smidigt som tidigare. Under mötet kan man inte bara nicka och hålla med, utan man måste klicka på sin mikrofon och då har ämnet ofta redan gått förbi när det blir ens egen tur att tala.

“Att det kanske inte är helt lika effektivt via Teams, fast det funkar helt bra.”

Det som varje informant också har blivit tvungna att göra är utföra föräldrasamtalen på distans. Att ha föräldrasamtalen som distanssamtal ansågs både vara positivt och negativt. Det positiva med distanssamtal är att det underlättar familjerna så att de inte behöver avlägsna sig från arbetet för att kunna delta i ett föräldrasamtal. En informant sade att man tidigare varit tvungen att ha de flesta samtalen på morgonen eller eftermiddagen, eftersom dessa tider oftast passar föräldrarna bäst. Nu har det funnits en större variation av tider. Det är också positivt att båda föräldrarna nu inte fysiskt behöver vara på plats, men samtidigt kan båda ändå inkluderas i samtalet. En informant sade att det att kunna ha båda föräldrarna med på samtalet, gav mycket mer.

“Vilket man ju skulle kunna lösa med det att man ändå skulle kunna få ha båda föräldrarna med i samtalet om den ena klarar av att vara på distans.”

En informant tyckte att distanssamtalen varit en utmaning då man själv är ny i personalen. Enligt informanten var det svårt när man inte fick den riktiga kontakten och inte kunde diskutera ansikte mot ansikte. Distanssamtal fungerar bra när man känner föräldrarna bättre. En annan informant var av samma åsikt, en utmaning var att få kontakt med nya familjer som man ännu inte känner. Alla informanter var dock av den åsikten att distanssamtal är något som säkert i fortsättningen också kommer att vara ett alternativ.

Två informanter berättade också att de fått ta del av några fortbildningar eller kurser, som staden erbjuder. Kurserna eller fortbildningarna har också varit på distans. Informanterna såg både positiva och negativa aspekter i det. Det positiva är att man inte behöver avlägsna sig från daghemmet, men ändå kunde delta i kurserna och fortbildningarna.

“Många av dom här kurserna och föreläsningarna som staden erbjuder eller som har varit på distans. Det har ju underlätta egentligen, att man inte har behövt gå så mycket tidigare för att hinna till någon kurs och man har kunnat vara kvar i huset och delta i kurser ändå.”

Dessutom tyckte den ena informanten att det hade fungerat bra via Teams och ser det som en möjlighet i framtiden också.

“Och nu märker man att dom också utvecklas nu med dom här gruppindelningarna som går att ordna på distans.”

Den andra informanten tyckte att det var positivt med att inte behöva åka iväg från daghemmet, men det kändes som en utmaning att ha kurserna och fortbildningarna via Teams.

“Att kunna ha en kurs på dagis i ett annat utrymme har underlättat nog till en viss del. Men nog är det ju alltid trevligare att sitta ner liksom sådär fysiskt tillsammans med dem man ska tala med.”

Slutligen sade en informant att det är positivt att man nu på riktigt har fått använda sig av teknologin som redskap och utveckla nya arbetssätt som man kan använda i framtiden.

7.5 Ansiktsmasker

Rekommendationen om användning av ansiktsmask blev aktuell under hösten 2020 och den informationen kom till informanterna via mejl.

“När det blev de där att man skulle börja använda ansiktsmask så det var liksom per e-post som vi fick bara ett meddelande och sen den där infon där att hur vi ska gå till väga i princip.”

Alla informanter berättade att de under dagarna använder sig av ansiktsmask och att staden beställer dem åt daghemspersonalen. En informant berättade att det i början kändes tungt och ovant att använda sig av ansiktsmask en hel dag. Informanten berättade att mattillfällena var jobbiga, eftersom masken egentligen ska hållas på hela tiden, vilket i praktiken betydde att personalen egentligen inte skulle äta tillsammans

med barnen. Informanten tillade dock att de nog äter tillsammans med barnen och att masken annars hålls på under dagens lopp.

“Vi fick order om att använda ansiktsmask och vi har beställt massa och vi använder nog dem nästan hela dagen. Sen blev det lite sådär tungt, det var sådär att vi inte kan äta med barnen för vi borde ha masken på hela tiden.”

Alla informanter berättade att de använder sig av ansiktsmask under arbetsdagen. En av informanterna var av den åsikten att hela rekommendationen och användning av ansiktsmasker dock blir lite som plus minus noll. Informanten berättade att masken alltid används då de vuxna är samlade i samma utrymme och då de träffar föräldrarna vid avhämtningstillfällen. Men eftersom masken ändå åker av nu och då under dagen, till exempel vid kaffestunder och under lunchen då de äter med barnen, så tycker informanten att det ser bättre ut än vad det i slutändan kanske nyttar.

“Vi använder mask men att jag personligen ser det som att det ser bättre ut kanske än vad det har någon inverkan.”

En av informanterna fick frågan om hen tyckte att barnen också borde använda ansiktsmask, nu när rekommendationen om användning av masker blivit så omfattande. Informanten var starkt av den åsikten att barnen absolut inte ska behöva använda ansiktsmask. Informanten påpekade att hen hellre ser daghemmen stängas än att barnen skulle behöva använda sig av masker.

“Om det är så farligt att barn ska börja behöva använda mask, då ska vi inte hålla öppet heller.”

En informant berättade också att barnen anpassat sig väldigt bra till det att personalen började använda sig av ansiktsmasker. Informanten tror att det kan ha att göra med att barnen redan tidigare sett så mycket folk som använde sig av masker, till exempel på gator och i butiker och så vidare. Det ända svåra med användningen av ansiktsmasker är att barnen ibland kan ha svårt att förstå vad de säger, eftersom barnen läser mycket av ansiktsuttryck och med mask så går det inte.

“Emellanåt så förstår dom inte vad vi säger, för att dom läser jättemycket av våra ansiktsuttryck och nu ser dom inte. Men att ingen har varit rädd eller så, så det har varit jättebra.”

En annan informant berättade att i och med användning av ansiktsmasker, märkte hen en förändring i tonläget. Eftersom barnen inte lika lätt kan läsa av om man är glad eller på samma sätt som när man bär mask, ändrade informanten på tonläget och rösten mycket.

“Jag ändrade min röst så där att det på riktigt ska låta som att nu är jag jätteglad och jättebra, och sen liksom strängare när det var någonting som skulle tas på allvar.”

Informanten påpekade också att barnen förvånansvärt bra klarat av att läsa av ögonen och att de ofta nog förstår då man till exempel ler mot dem.

“Emellanåt så tittar jag på dem när de leker där och så ler jag mot dem, så nu märker dom ju liksom sådär att hej det här var något kiva och så ler dom tillbaka.”

7.6 Hygien

Informanterna blev frågade om hur det handskats med riktlinjerna om hygien, till exempel noggrann, regelbunden handtvätt och rengöring av utrymmen och leksaker. Alla informanter berättade att handtvätten blivit mer noggrann och frekvent, men att det även var något som man på daghemmet annars också höll koll på, redan innan Covid-19 pandemin. Informanterna berättade att barnen var väldigt duktiga på att själv veta när händerna ska tvättas och att det ska göras noga.

“Barnen vet att det ofta ska tvättas händer och noggrant och de är duktiga på att just ta tvål och komma ihåg liksom efter varje gång vi kommer in och före mat och efter mat och såhär.”

En informant berättade att det kändes mer hysteriskt i början av pandemin än vad det gjorde under hösten 2020. Till exempel just handtvätten följde man med väldigt noga i början.

“Handtvätten har blivit ännu mer noggrann och oftare. Speciellt i början när det var rekommendationer att det ska tvättas händer hela tiden, så då var det att tvätta händer när man går ut från avdelningen och tvättar händerna när man kommer in på avdelningen. Nu är det kanske att se till att händerna är tvättade regelbundet. Före maten, efter maten och sådär.”

En informant sade att personalen försökt se till att den fria leken bland barnen inte skulle bestå av lekar som kanske innebär mycket kroppskontakt, till exempel kramhippa eller trasiga telefonen. Informanten berättade också att de försökt förverkliga avstånd när det kommer till att sitta i soffan, men att det också var något som i början följdes väldigt noggrant och något som senare kanske uteblivit ibland.

“Men där märker man nu kanske också att det var sådant som i början följdes jättestrikt. Barnen var ännu mer införstådda i att okej tre i soffan, man sitter en i mitten och två på sidorna. Men att efter hand så är det kanske så där att en fjärde går och sätter sig och ingen säger till och sen är det fyra stycken helt plötsligt i soffan och så där.”

Angående rekommendationer och riktlinjer om ökad rengöring av leksaker och utrymmen så förekom det delade åsikter om dess förverkligande. Två av informanterna sade att leksaker och övrigt rengörs oftare nu än förut, men de två andra informanterna berättade att tiden inte riktigt räcker till för att förverkliga det. Eftersom resurserna är de samma som förut så har personalen varken tid eller möjlighet att gå omkring och putsa leksaker och redskap efter varje användning.

“Vi har fortfarande samma resurser som vi hade tidigare och det finns inte någon som har möjlighet att stanna och städa sen efter att barnen har lekt, man skulle bara gå med en trasa och desinficeringsmedel i dagarnas ända.”

Informanterna ansåg att det städas bra på daghemmen och två av informanterna nämnde att det regelbundet kommer en städerska till daghemmet som putsar bland annat golv och ytor. Borden putsar personalen själv efter användning vid lunch och mellanmål, berättade en informant.

7.7 Symtom

I intervjun frågades det om eventuella symtom av Covid-19 upptäckts på daghemmet och hur personalen reagerat på det. Alla informanter svarade att de har en ganska låg tröskel till att ringa hem om barnet insjuknar. En informant kommenterade att utmaningen ligger i att veta var man ska dra gränsen. Några informanter kommenterade att de kanske inte genast ringer om barnet bara haft en rinnande näsa. Om barnet sedan visar sig ha feber eller annars bara är trött och hängig så har man ofta ringt hem.

“Att just när vi inte vet att är det en vanlig höst- eller vinterflunsa eller är det sen liksom Corona symtom.”

Till skillnad från början av pandemin så berättade två informanter att de har märkt en liten avtrappning i hurdan grad man reagerar på symtomen. Den ena informanten berättade hur testandet av Covid-19 förändrats för daghemsbarn.

“Till början så var det ju rekommendation att barnen också ska testas, men sen ändrades det ju till att kanske inte dagisbarn behöver genast gå på test, att följa med först lite.”

Den andra informanten berättade hur avtrappningen skett i föräldrarnas och personalens beteende. Hen sade att det skett en avtrappning med att handskas med lindrigare symtom. Man har varit tvungen att påminna föräldrarna om att det fortfarande gäller att hålla sina barn hemma om de uppvisar symtom. Informanten sade att man i personalen accepterar mera symtom än vad man gjorde i början av pandemin.

“Att lite rinn i näsan så kanske man nu snyter först några gånger före man gör något, istället för att genast ringa.”

Två informanter hade också märkt en positiv aspekt av att hålla sina barn hemma med minsta lilla symtom. Barnen smittar inte varandra lika enkelt då de är tvungna att stanna hemma vid minsta lilla symtom.

“Och det kan jag säga att vi har aldrig haft så mycket barn på plats som vi har haft under den här Coronatiden. Att nu kommer dom inte när dom är sjuka och då smittar dom inte ner resten av gruppen, så vi har nästan hela tiden haft full grupp på plats för att det blir inte den där onda cirkeln.”

Informanten tillade att hen hoppas denna metod fortsätter i framtiden, speciellt nu när man har sett de positiva följderna. Från barnens synvinkel så missar de inte heller så mycket av verksamheten om de är på plats.

“De missar inte så mycket och det blir inte just sådant här att man är halvtrött och hängig och ska försöka lära sig och skida samtidigt.”

7.8 Exponering och karantän

Endast en informant kunde berätta om exponering och karantän på daghemmet, de andra informanterna hade inte blivit utsatta på arbetsplatsen. Informationsförmedlingen har skett via mejl från daghemsföreståndaren som blivit kontaktad från smittskyddsmyndigheten. Enligt informanten har det fungerat bra, men hen upplever att informationen skulle ha fått nå dem snabbare. Ibland har det tagit två dagar innan man har fått informationen. Men informanten tillade att man samtidigt förstår att det tar sin tid, att det förekommer många fall och att alla gör sitt bästa.

Att hålla avstånd till barnen i detta arbete är inte möjligt och informanten tillade att det vore bra för myndigheterna att tänka på i vilken ordning människorna får sitt vaccin, att exempelvis sådana yrkesroller som på riktigt inte kan hålla avstånd till andra,

skulle kunna få sitt tidigare. Som lärare inom småbarnspedagogik kan man dock göra ganska mycket jobb på distans, men det går inte heller hur länge som helst.

“Att jag är liksom inte ens rädd, att det känns helt tryggt, om jag skulle bli smittad av ett barn till exempel, så det oroar mig inte, men att jag kan inte jobba på distans i evigheter. Att jag kan göra allt möjligt, men jag kan inte göra så hemskt mycket från karantän. Första gången som jag hade karantän så skrev jag alla planer och jag höll alla samtal via Teams, att det var inget problem. Andra gången så hade jag redan haft alla samtal och haft allt det där, så sen är det mera så där planeringsarbete och utvärdering och skriva kanske något inlägg till våra gemensamma kanaler. Att nu finns det jobb, men att säg att det skulle komma rakt efter en tredje karantän, så jag vet inte sen att hur länge kan man faktiskt göra någonting fulla dagar hemifrån, det går inte.”

Informanten var av den åsikten att hen är nöjd och tacksam över att man har ett jobb att gå till varje dag. Rädslan ligger i att någon när som helst kan lägga ett stopp för verksamheten. Informanten påpekar att man ändå vill kunna göra sitt jobb och inte avbryta den verksamhet man planerat.

Informanten var också av den åsikten att man inte heller bara ska tänka på sig själv, utan man vill ju att barnen också ska känna sig trygga i sin omgivning. Enligt informanten hade barnen inte ens frågat mycket, man har lätt kunnat förklara till dem om karantän och de har förstått situationen bra. Barnen har i allmänhet anpassat sig bra till situationen. Familjerna anpassade sig också bra och alla var förberedda på att exponering kan ske. Familjerna har också kunnat förklara situationen åt sina barn. Efter karantänen hade personalen fått kommentarer av barnen om att det är roligt att inte behöva vara hemma längre. Några barn hade kommenterat att de hade varit tvungna att bara vara tysta hela dagen, eftersom föräldrarna hade jobbat hemifrån och suttit på möten och då fick barnen inte störa.

“Att jag tror att en del kanske tänkte att “jee” man får vara ledig, men det är inte riktigt någon semester att vara i karantän. Att du får på riktigt inte bjuda in någon kompis, du får inte fara till någon kompis, du ska bara vara hemma, du får liksom inte ens fara till butiken. Du får inte göra någonting.”

Enligt informanten så har personalen och barnen förstått varför man eventuellt blir satt i karantän, att det är en trygghetsfråga. Informanten tillade att det på samma gång har gett en samhörighetskänsla då alla varit i karantän samtidigt. Samma känslor utlöstes när alla sedan fick komma tillbaka till daghemmet.

“När man har fått själv uppleva den där karantänen också så känns det att joo, bra att det ordnas och bra att det kommer från arbetsgivaren att man ska vara borta.”

7.9 Miljö

Informanterna blev frågade om hur de gjort angående kulturella besök under Covid-19 pandemin. De flesta av informanterna berättade att de har kollektivtrafikförbud eller själva valt att inte använda sig av kollektivtrafik, vilket alltså betyder att daghemmet inte använder sig av bussar, tåg eller liknande. Då har det blivit svårt att ta sig till olika ställen som ligger längre bort, om de inte har kunnat promenera. Beroende lite på var daghemmen är belägna så har de kunnat utnyttja sin närmiljö antingen mer eller mindre. Vid besök på promenadavstånd nämnde en av informanterna också att de då måste ta barnens ålder i beaktande, eftersom de minsta inte orkar gå hur långt som helst.

“Vi har kollektivtrafikförbud eller det är rekommenderat att inte åka kollektivt tillsammans med barnen, så att vi har inte åkt någonstans med buss på över ett år säkert.”

Eftersom biblioteken hade sina egna riktlinjer om hur besök där ska förverkligas, var det också något som personalen måste ta i beaktande om de åkte och lånade böcker. En av informanterna berättade att till exempel biblioteksbesöken bara egentligen blev promenader, eftersom barngruppen inte kunde gå in i biblioteket, utan det har varit en av personalen som fått gå in och hämta förhandsbeställda böcker.

“Det blev mer som en promenad bara dit och sen var det en av oss som gick in och sökte liksom. Att vi fick ju inte själva, vi kunde inte gå med hela barngruppen in i bibban och liksom titta på böckerna utan de var beställda färdigt på förhand.”

Alla informanter berättade att de hade möjlighet till närpark och skog, som varit till stor fördel under Covid-19 pandemin, eftersom de då kunnat ordna olika typer av verksamhet utomhus. En informant nämnde att de nog har kunnat använda just utemiljön till sin fördel, men att det ändå inte riktigt ersätter den kulturella upplevelsen. De har då i stället lagt mycket fokus på utomhusverksamheten och besökt till exempel skogen lite oftare.

“Vi har skogsmulleverksamhet och vi har skogen som vi har besökt mer frekvent kanske efter att det var sagt att utomhus är bättre att vara, så att på utomhuspedagogiken blev det kanske i början sen ett större fokus på.”

Tre av informanterna nämnde en utomhusteater. De hade kunnat ordna ett teaterbesök till daghemmet ute på gården. En informant berättade att de redan fått det besöket, medan två andra nämnde att de under våren 2021 ska få besök av teatern. Informanterna betonade att de uppskattar det enormt, eftersom barnen tycker det är jätteroligt och de kulturella besöken och evenemangen annars hade uteblivit helt och hållet.

“Nu under våren så har vi faktiskt fått möjligheten att det kommer en teater och som är liksom ute, så de kommer på gården och visar teater för barnen och det är ju jätteskojigt och roligt att sånt får ordnas.”

7.10 Upplevelser

Informanterna pratade om hur de har upplevt situationen med Covid-19 på daghemmen, ifall det har känts tryggt att vara på jobb, om och hur de har pratat med barnen om läget, samt positiva och negativa upplevelser och erfarenheter hittills.

Alla informanter kunde berätta att barnen på deras daghem anpassat sig bra till den nya, oväntade situationen. Barnen lär ha anpassat sig bra till de vuxnas

användning av ansiktsmask och informanterna berättade att de både pratat och diskuterat om Covid-19 med barnen. Två av informanterna berättade också att speciellt de äldre barnen pratar ganska mycket om Corona och att det ofta kan bli en del av deras lek. En av informanterna tillade att hen tror att barnen rätt bra förstår vad Corona i grunden handlar om. Barnen lär ha förståelse över att det handlar om ett virus som smittar lätt, som kan orsaka det att man insjuknar och att det är orsaken till att vuxna använder sig av ansiktsmasker.

“De talar ganska mycket, speciellt de äldre barnen talar om Corona. Att “nu kommer Corona!”. Att inte förstår de ju riktigt liksom vad det är, men de har nog kunnat ta det jättebra.”

En annan informant sade också att hen tror att barnen inte direkt märker av någon större skillnad i vardagen, eller att något är annorlunda egentligen. Visst är användning av masker, en ännu noggrannare och frekvent handtvätt, samt gruppändringar något avvikande från den normala vardagen, men just för att barnen anpassat sig så bra till den nya situationen så ansågs vardagen nu ha börjat rulla på ganska bra.

Informanterna blev frågade om de känt sig trygga med att komma på jobb. Alla informanterna kände sig till mestadels trygga med att komma på jobb, trots den rådande situationen med Covid-19. En av informanterna poängterade att det kändes tryggare på hösten 2020 än på våren, eftersom våren var väldigt osäker. Under våren 2020 uppmanades föräldrarna att hålla barnen hemma om de kunde, vilket ledde till att personalen inte visste om de kommer att få behålla jobbet under våren eller om de skulle bli förflyttade till exempelvis hemvården.

“Allt har rullat på jättebra och vi har bra kommunikation mellan liksom alla, att man vet vad som händer och såhär så att här har det nog fungerat jättebra.”

“Joo, alltså visst skulle man säkert vara tryggare att sitta ensam hemma eller hemma med familjen, som inte rör sig utomhus, men att så trygg som man nu kan bli och jag tänker nu sen att alla har sitt eget ansvar sen.”

“Sen är det ju kanske det där att acceptera att så här är det nu och att man sen inte vet vad alla gör sen med sin fritid och hur alla sköter sig och hur det är. Men att eget ansvar, så får man hoppas att det funkar och sen är det väl bara att få vara tacksam över att man får vara på jobb, att inte man behöver sitta hemma sen.”

“Alltså nog, vi pratar nog liksom om det och nu är det ju liksom ett ganska mycket funderande och planerande. Jag måste säga att jag är själv inte sådär jättegrymt orolig.”

En av informanterna berättade att det som känts belastande, har varit den bristande fysiska kontakten inom personalen. Informanten ansåg att kaffestunderna, som annars varit en trevlig stund under dagen då man kunnat sitta tillsammans i ett rum och prata med kollegorna, nu uteblivit eller åtminstone inte kan förverkligas på samma sätt. En annan av informanterna sade att en till belastande faktor har varit användning av ansiktsmask, vilket är både obekvämt och tungt.

“Det här att inte ha den här gemenskapen, att ha en gemensam kaffepaus till exempel, så är ganska tungt. Och det är ju sådant som att när du sitter i en tio minuter och bara har en paus med någon kollega, så det avbelastar ju helt jättemycket redan den där själva dagen också, att om det har varit en hektisk dag eller något, så det kan ju göra “susen”. Och det där bara att prata om ingenting liksom, eller bara lite skratta... Att det är nog jätteirriterande och just sånt där att om vi får ny personal och man inte ens kan sitta och lära känna dom.”

Ännu en sak som upplevdes som jobbigt av en informant var att möten bara ordnats på distans. Informanten ansåg att diskussionen inte alls blivit densamma som vid fysisk närvaro och att man inte fått samma känsla av gemenskap då personalen sitter vid datorer på skilda håll. Hen berättade att man blivit mer och mer van vid det, men att det stundvis känts tröttsamt, frustrerande och irriterande. En annan informant tillade att fastän vardagen med Covid-19 börjat rulla på och man anpassat sig, så har det ändå varit jobbigt.

“Man är van, men sen igen emellanåt så blir man frustrerad och trött och arg och sen igen är man van och sen igen blir man trött. Att det går så här i vågor, att emellanåt kommer man ihåg att “det här är ju inte något normalt”. Lite belastande är det nog, men inte kan vi göra något åt saken.”

“Nu upplever jag ju att det här är jättejobbigt. Men man får ta det som det kommer, att det har börjat rulla på ganska bra men att nog önskar man ju att vi skulle kunna gå tillbaka till lite mer normalt än vad det är nu.”

En av informanterna avslutade med att säga att hen ändå är väldigt tacksamt över att ha ett jobb att gå till under denna rådande pandemi. Hen sade också att just deras daghem kunnat behålla en ganska så normal vardag trots Covid-19 och att de inte slutligen påverkats så mycket, vilket varit skönt.

“På ett sätt är jag väldigt tacksam över att det känns väldigt normalt fast det nu kanske inte är det. Så har det ju nog varit väldigt lätt på ett sätt sådär, att det inte känns som om vi här i alla fall har allt för mycket såndänt som skulle borda vara avvikande på något sätt.”

8 ANALYS

I detta kapitel av presenteras svaren på studiens forskningsfrågor. Svaren är analyserade från studiens bakgrund, tidigare forskning, den teoretiska referensramen och resultatredovisningen. Målet låg i att hitta svar på frågorna och försöka förklara likheter och olikheter i resultaten, i enlighet med teorin.

8.1 Riktlinjernas inverkan på den småbarnspedagogiska verksamheten och vardagen

Esbo stads interna riktlinjer togs i bruk inom daghemmen för att minimera och förhindra smittspridning av Covid-19. En noggrann och tillräckligt frekvent handtvätt och skötsel av hygien överlag, har konstaterats hjälpa vid förhindring av smittspridning. (Svenska bildningstjänster 2021) Det här är något som daghemmen noga följt med och inkluderat i vardagen på daghemmet, barn och vuxna sköter om en god handhygien för att minimera risken av att insjukna i och sprida Covid-19.

Enligt tidigare forskning ska en fungerande ventilation fungera som en förebyggande åtgärd för smittspridning. Också sanitering ska hjälpa att minimera smittspridning. (Fantini et al. 2020) Detta är dock något som personalen på daghemmen kunde berätta att de inte hade tid eller resurser för. Om varje leksak och utrymme skulle måste rengöras efter användning, skulle de bara gå runt med en trasa och rengöringsmedel, dagarna i ända.

Då det kommer till riktlinjerna angående symtom, så har det följts noga och personalen har en låg tröskel för att ringa vårdnadshavarna om barnen uppvisar symtom. Dessutom togs en daglig användning av ansiktsmask i bruk bland personal, efter att rekommendation om det kom från myndigheterna. Användning av ansiktsmask hör till en av de viktigaste förebyggande åtgärderna för att minimera smittspridningen bland vuxna (Walger et al. 2020).

Daghemmens personal rekommenderades också att minimera fysisk kontakt (Svenska bildningstjänster 2021). Detta har lett till att daghemmen tog i bruk något som kallas för

stängda dörrar, vilket innebar att föräldrarna inte längre fått vistas i daghemmens utrymmen. Personalen gick också över till att ha föräldrasamtalen, samt möten och fortbildningar på distans, för att följa rekommendationen om att minimera fysisk kontakt. En ökad användning av teknologin skapar utrymme för kreativa lösningar, vilka man kan använda för att skapa en trygg miljö (Hytönen 2020). Covid-19 pandemin har tvingat personalen att övergå till digitala verktyg vid organisering av sammankomster, vilket ansågs som ett flexibelt sätt och samtidigt något som man kunde fortsätta använda i framtiden.

Slutligen ska den småbarnspedagogiska verksamheten enligt riktlinjerna för Covid-19 i mån av möjlighet ordnas så att barngrupper inte blandas eller sammanslås. (Svenska bildningstjänster 2021) Det här har lett till att daghemmen varit tvungna att göra förändringar i gruppverksamheten. Tvärgruppsverksamhet och samarbete mellan daghemsgrupperna har begränsats. Även kulturella besök och evenemang har uteblivit, för att undvika extra fysiska kontakter utanför daghemmet.

8.2 En trygg lärmiljö för barnen under Covid-19 pandemin på daghem

Eftersom lärmiljön på daghem består av både den fysiska, psykiska och sociala dimensionen, så har daghemmen varit tvungna att möjliggöra trygghet inom alla dimensioner (Utbildningsstyrelsen 2018 s. 31–34). För att trygga den fysiska lärmiljön på daghem, har personalen bland annat använt sig av ansiktsmasker, för att minimera smittspridningen. Barn har dock inte behövt använda ansiktsmasker och det ansågs inte vara nödvändigt för dem. Hygienen på daghemmen har också ökat, eftersom en trygg lärmiljö också ska vara hygienisk (Utbildningsstyrelsen 2018 s. 31–34). Detta har möjliggjorts genom att handtvätten blivit mer noggrann och frekvent och genom att förverkliga tillräckliga avstånd mellan barnen. Vissa daghem har försökt se till att barnen skulle undvika lekar med mycket kroppskontakt. För att också möjliggöra en hygienisk och smittfri lärmiljö har personalen haft en låg tröskel för att skicka hem sjuka barn. Det har visat sig att lärmiljön blivit tryggare då barn inte lika enkelt smittar varandra då de är tvungna att stanna hemma vid minsta lilla symtom. Till daghemmens lärmiljö hör också närmiljön och besök till olika ställen (Utbildningsstyrelsen 2018 s.

31–34). Besöken till olika ställen har totalt uteblivit, eftersom flera daghem har kollektivtrafikförbud eller själva valt att inte använda sig av kollektivtrafik. Närmiljön har blivit utnyttjad mer eller mindre, men för de flesta daghemmen mer än förut. Flera daghem har haft möjlighet till en närpark eller skog, som de kunnat utnyttja och där ordna trygg verksamhet.

För att skapa en trygg psykisk- och social lärmiljö ska man följa de regler och tillvägagångssätt som gäller, samt uppmuntra barnen till att ställa frågor och få svar (Utbildningsstyrelsen 2018 s. 31–34). De regler och tillvägagångssätt som gällt har ju varit de riktlinjer som Covid-19 medfört. Genom att personalen sett till att de följs så gott som det kan, har det möjliggjorts en trygg lärmiljö. Personalen har talat med barnen om Covid-19 och barnen har förstått och anpassat sig bra till den nya, oväntade situationen. Enligt människans trygghetsbehov, så mår barn bra av rutin, rytm och schema, samt av att de kan lita på de närstående vuxna (Maslow 1970 s. 39–43). När barn har förstått vad vuxna förklarar och i och med det förstått situationen, så har också anpassningen till nya rutiner och schema skett enklare. Äldre barn har pratat en hel del med varandra om Covid-19 och det har ibland också blivit en del av leken. Enligt den tidigare forskningen kunde leken vara en strategi till att hantera och lätta på orotankar gällande pandemin (Heikkilä et al. 2020).

8.3 En trygg arbetsmiljö för personalen under Covid-19 pandemin på daghem

I en trygg arbetsmiljö handlar det om att förebygga och förhindra olycksfall, yrkessjukdomar och andra besvär som riskerar arbetstagarnas fysiska och psykiska hälsa. Detta sker genom att beakta omständigheterna och utföra nödvändiga åtgärder. (Arbetskyddslag 2002) Detta gäller både för den fysiska arbetsmiljön, men också den psykiska och sociala arbetsmiljön (Utbildningsstyrelsen 2020). Under hösten 2020 har en förebyggande åtgärd varit att information om Covid-19 pandemins medförda riktlinjer konstant och regelbundet uppdaterats och att den nått personalen på daghemmen. Information om på hurdana grunder man måste sitta i karantän finns dock inte, men när exponering skett så har informationsförmedlingen varit tydlig. Informationsförmedlingen spelar en stor roll under dessa omständigheter,

eftersom de genomsnittliga vuxna i vårt samhälle i allmänhet föredrar en säker, ordnad, laglig och organiserad värld som är pålitlig och i vilken oväntade, ohanterliga, kaotiska eller andra farliga saker inte sker (Maslow 1970 s. 39–43). Detta betyder att när världen fallit i en oväntad, ohanterlig och kaotisk situation, så har det varit viktigt att genom ordning och lagar få samhället organiserat och människor medvetna om hur de ska göra.

Rekommendationerna om frekvent handtvätt och allmän god hygien har också gällt personalen på daghem. Förutom att användning av ansiktsmasker skyddar barnen, skyddar det också vuxna för smittspridningen. Det fanns en sak som ansågs vara ett problem med ansiktsmaskerna på daghemmen, vilket påverkar tryggheten i deras användning. Under matsituationerna och kaffepauser kan man inte ha masken på då man dricker eller äter. Det gör att man kan ifrågasätta vare sig den egentligen är till nytta eller inte, eftersom den tas av ibland fastän det finns andra runtomkring. Vissa daghem har inte fått ha kontakt med övrig personal ens på kaffepauser, vilket eliminerar kontakten i kafferummet, men detta har inte gällt på alla daghem.

De åtgärder som också tagits i kraft för att säkra en tryggare arbetsmiljö är distansarbete. Hur mycket som ordnats på distans, har varierat från daghem till daghem. Främst handlar det om olika möten. För att förhindra smittspridning så är distansarbete tryggare och det har personalen förstått, men för arbetets skull har arbetsmetoden bidragit till att mötena inte varit lika effektiva som förut. Arbets sättet har upplevts tröttsamt, frustrerande, irriterande och jobbigt. Även gemenskapen har uteblivit. Att ha föräldrasamtal på distans förde med sig både positiva och negativa följder, men det var tryggare för både personal och vårdnadshavare att diskutera på distans. De flesta i personalen har känt sig trygga över att vara på arbetsplatsen. Det skulle ju vara ännu tryggare att sitta hemma, men att vara lärare-, barnskötare- eller assistent inom småbarnspedagogik är inte ett jobb som man kan göra på distans. Personalen måste lita på att deras arbetskollegor tar eget ansvar över vad de gör på sin fritid och att de inte för över smitta till arbetsplatsen.

9 DISKUSSION

I det sista kapitlet presenteras både metoddiskussionen och resultatdiskussionen. I metoddiskussionen har vi kritiskt granskat vår metod och vad som påverkat studien. I resultatdiskussionen har vi kritiskt granskat våra resultat, samt gett några alternativ för fortsatt forskning.

9.1 Metoddiskussion

Vår datainsamlingsmetod var i form av öppna intervjuer, vilket passade bäst för vår studie. De öppna intervjuerna möjliggjorde att vi fick så bra svar och djupgående information som möjligt. Vi prestrukturerade även intervjun vilket fungerade bra för oss, eftersom det skapade känslan av att vi har koll på vilka frågor vi vill lyfta fram under intervjun och vad vi ville få svar på. Vi hade alltså färdiga grundfrågor utifrån vilka det var lätt att komma på följdfrågor under intervjutillfället.

Vår plan var i början att utföra alla intervjuer på daghemmen, det vill säga som fysiskt närvarande. Den tanken slopades dock ganska snabbt i och med den förvärrade Covid-19 situationen, så alla intervjuer hölls sist och slutligen på distans. Tanken kändes först lite främmande och vi kände oss tveksamma över hur det skulle gå med att utföra intervjuerna på distans. Det vi främst funderade på var om diskussionen skulle bli lika flytande. Alla intervjuerna gick dock bra och diskussionen flöt på, utan större problem. Vi fick svar på allt som vi var ute efter och informanterna kunde också berätta om känsliga teman. Känsliga teman kan vara svårt för informanten att tala om, eftersom en likadan personlig kontakt inte uppstår mellan intervjuaren och informanten vid ett distanssamtal (Jacobsen 2007 s. 97–100). Eftersom intervjuerna hölls på distans, var det mer flexibelt och lätt att hitta passande tider för när de skulle utföras. Informanterna kunde också delta i intervjun då de befann sig i en trygg och bekant miljö.

Den optimala tiden på en intervju då man vill få svar på öppna frågor är cirka en timme, 30 minuter är en för kort tid och en och en halv timme blir för långt (Jacobsen 2007 s. 99). Endast en av våra intervjuer sträckte sig till den optimala tiden, den tog cirka 50

minuter. De tre andra intervjuerna tog alla runt 30 minuter. Fastän en halvtimme anses vara en för kort tid, upplever vi att vi fått svar på de frågor som vi ville och tillräckligt med information för att vi kunde få svar på våra forskningsfrågor.

Intervjuerna ljudbandades, vilket gjorde att vi fick med vartenda ord som informanterna sade. Det var också en orsak till att vi ville bända in intervjuerna, det skulle möjliggöra att vi verkligen skulle få med all information. Under intervjun antecknade även en av oss och det gjorde vi för att vi fortfarande skulle ha kvar all väsentlig information, om något skulle ha hänt med ljudinspelningarna.

Fastän vi upplever att vi fått svar på våra forskningsfrågor så är vi medvetna om att vi bara hade fyra informanter. Vi utförde kvalitativa intervjuer, så antalet var passande för oss eftersom analysmetoden annars hade kunnat bli alldeles för stor för att hantera. Men med endast fyra informanter blir det svårt att generalisera svaren för alla svenskspråkiga daghem i Esbo.

Vi båda har erfarenhet av att arbeta ute på fältet och har en hel del personliga kontakter. I efterhand har vi funderat på om vi hade kunnat få en ännu bredare variation i svaren om vi själva hade fått välja vilka enheter vi hade velat intervjua. Enheterna vi slutligen intervjuade inför detta arbete varierade i storlek, vilket var bra. Olika stora daghem kunde berätta om olika erfarenheter och ge olika svar.

Efter att vi samlat in all data så gjorde vi en innehållsanalys. Den metoden var passande för oss och gjorde själva analysprocessen lättare. Innehållsanalysen handlar om att korrekt analysera data och genomgå vissa bestämda faser (Jacobsen 2007 s. 139–144). Vi började med att transkribera intervjuerna och sedan kategorisera. Efter kategoriseringen följde en jämförelse av intervjuerna och vi försökte hitta likheter och skillnader i intervjuerna. Då vi gjorde transkriberingen och kategoriseringen så gjorde vi det väldigt utförligt, vilket underlättade de följande faserna. I resultatredovisningen och resultatanalysen har vi presenterat data på ett korrekt sätt, vi har inte omformulerat eller lämnat bort relevant information.

Varje informant fick ett informationsbrev och gav sitt samtycke till intervjun, alla skickade oss en ifylld samtyckesblankett. I informationsbrevet förklarades det vad

deltagandet i intervjun innebär och i vilket syfte intervjun görs. När vi skrev resultatredovisningen funderade vi mycket på hur och vad vi kan skriva. Då vi skrev så var vi själva medvetna om vem det gällde, vilket ledde till att vi även försökte undvika kopplingar till samma informant i texten. I brödtexten har vi använt ordet informant för alla och vi använde även pronomen hen.

Insamlade data har förvarats på datorn i en låst mapp och ljudinspelningarna förvarades på telefonen. All data var nummerkodad, så att ingen skulle kunna identifiera informanterna eller enheterna om datorn skulle hamna i utomstående händer. Ljudinspelningarna raderades direkt efter transkriberingen och övrigt material från datorn har också raderats.

9.2 Resultatdiskussion

Eftersom vi hade bara fyra informanter så måste vi vara kritiska när vi generaliserar de svar som vi fått. Det innebär att vi behöver fundera på vilka resultat som med större sannolikhet kan generaliseras till att gälla alla de svenskspråkiga daghemmen i Esbo. De svar som bara en informant har gett, så har vi behövt granska kritiskt i jämförelse med saker som alla informanter sagt. Det var bara en informant som var missnöjd med informationsförmedlingen, speciellt under våren 2020, medan alla informanter var av den åsikten att informationsförmedlingen fungerade bättre under höstterminen 2020. Det var också bara en informant som skulle ha velat ha tydligare information om exponering och karantän. Det var också bara en informant som hade blivit utsatt för exponering på arbetsplatsen och varit tvungen att sitta i karantän och som därmed kunde berätta om situationen. Alla dessa teman måste man se på med kritiska ögon och situationerna kan ha sett olika ut och även upplevts på ett annat sätt på andra svenskspråkiga daghem i Esbo.

De teman som alla informanter kunde vara eniga över var att allas matsituationer har förändrats, alla har tagit i bruk stängda dörrar och alla berättade att de haft föräldrasamtalen på distans. Dessutom har alla börjat använda sig av ansiktsmasker, alla har börjat med noggrann och regelbunden handtvätt och alla informanter berättade att de har en låg tröskel för att ringa vårdnadshavarna och skicka hem barn med symtom för

Covid-19. Alla informanter berättade att barnen på deras daghem har anpassat sig bra till den nya situationen och alla informanter kände sig trygga över att vara på arbetsplatsen. Dessa teman är sådana som vi med större sannolikhet kan generalisera för fler svenskspråkiga daghem i Esbo.

Vi anser att vi fått svar på våra forskningsfrågor och att vi nått vårt syfte med studien. Med svaren vi fått från informanterna kan vi ge svar på hur verksamheten och vardagen sett ut på daghemmen under hösten 2020 och hur riktlinjerna möjliggjort en trygg läromiljö och arbetsmiljö. Med resultaten kan vi också se vad som upplevts som negativt, respektive positivt med Covid-19 pandemins medförda riktlinjer och hurdana följder de medfört.

Det som dock var överraskande var hur annorlunda det sett ut på de olika enheterna vi intervjuade. På några daghem höll man till exempel möten totalt på distans och på andra satt man på möten fysiskt tillsammans, med säkerhetsavstånd. Riktlinjerna följdes inte exakt likadant på varje enhet, utan alla fick lite välja själv hur det förverkligades. Å ena sidan kan det ses som en bra sak, eftersom enheterna ju är olika stora. För att det inte ska uppstå tolkningsfel så kan det vara bra med ännu tydligare och specifikare riktlinjer. Vissa enheter hade också haft möjlighet att till en viss grad rengöra utrymmen och leksaker, medan andra enheter inte alls hade tid eller resurser för detta. Därför har det sett annorlunda ut på olika daghem då det kommer till riktlinjerna om hygien och rengöring. Alla har följt riktlinjerna på det sättet de anser vara bäst. Enligt informanterna har situationen med Covid-19 handskats så bra som möjligt, situationen har ju ändå varit ny för alla.

Två saker som vi vill ännu lyfta fram från vår studie är de positiva följderna, som flera informanter hoppades att skulle stanna kvar också efter att pandemin är över. Att ha föräldrasamtalen på distans visade sig ha flera positiva aspekter, samt att barnen skulle ha en lika låg tröskel för att stanna hemma om de är sjuka, så att de inte smittar andra på daghemmen. Dessa två visade sig vara positiva följder, som Esbo stad hoppeligen på något sätt kan ta ställning till och förverkliga i framtiden.

Slutligen vill vi ge förslag på några alternativ på fortsatt forskning. På grund av att Covid-19 pandemin och dess utveckling sträckt sig över en lång tidsperiod, så kan det vara nödvändigt att studera hur det sett ut under andra tidsperioder. Vår studie är ju bunden till hur daghemsverksamheten såg ut under höstterminen 2020. Detta för att se vad som upplevts som positivt respektive negativt och för att sedan kunna utveckla verksamheten. Vårt fokus låg på pandemins riktlinjer och deras inverkan på praktiskt utförande av daghemsverksamhet och trygghet. Under utförandet av studien framkom det även att riktlinjerna påverkat andra områden, såsom känslan av gemenskap och föräldrakontakten. Ett annat alternativ kunde vara att utföra en studie om hur Covid-19 pandemins medförda riktlinjer påverkat dessa områden. Slutligen skulle ett alternativ kunna vara att fördjupa sig i hur föräldrakontakten förändrats efter att pandemin är över. I vår studie framkom det i resultaten att föräldrasamtal på distans är något som flera informanter tyckte att kunde fortsätta efter pandemin. Då kunde en studie eventuellt utföras över hur kontakten med föräldrarna påverkas om man fortsätter med att ordna till exempel föräldrasamtalen på distans.

KÄLLOR

Arbetskyddslag 23.8.2002/738, Finlands författningssamling, Tillgänglig:

<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2002/20020738>, Hämtad: 5.11.2020

Bryman, A., 2018, *Samhällsvetenskapliga metoder*, uppl. 3, Liber

Fantini, M.P., Reno, C., Biserni, G.B., Savoia, E. & Lanari, M., 2020, COVID-19 and the re-opening of schools: a policy maker's dilemma, *Italian Journal of Pediatrics*, vol 46, nr 79

Forskningsetiska delegationen, 2012, *God vetenskaplig praxis och handläggning av misstankar om avvikelser från den i Finland*,

Tillgänglig: https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf, Hämtad: 20.10.2020

Heikkilä, M., Furu, A-C., Hellmann, A., Lillvist, A. & Rantala, A., 2020, Barns deltagande i förskole- och daghemskontext under inledningen av coronavirusets utbrott i Finland och Sverige, *Barn: Forskning om barn og barndom i Norden*, vol 38, nr 2

Henricson, M. 2017, *Vetenskaplig teori och metod - från idé till examination inom omvårdnad*, uppl. 2:3, Studentlitteratur, Lund

Hytönen, K-M., 2020, Erikoinen kevät, *Kasvatus & Aika*, vol 14, nr 1

Institutet för hälsa och välfärd, 2020, *Coronavirussmitta och inkubationstid*,

Tillgänglig: <https://thl.fi/sv/web/infektionssjukdomar-och-vaccinationer/aktuellt/aktuellt-om-coronaviruset-covid-19/smitta-och-skydd-coronaviruset/coronavirussmitta-och-inkubationstid>, Hämtad: 17.1.2021

Jacobsen, D.I., 2007, *Förståelse, beskrivning och förklaring - Introduktion till samhällsvetenskaplig metod för hälsovård och socialt arbete*, Studentlitteratur, Lund

Maslow, A. H., 1970, *Motivation and personality*, New York, Harper

Opetus- ja kulttuuriministeriö & Terveystieteiden tutkimuskeskus, 2020, *Terveystieteiden tutkimuskeskuksen ja opetus- ja kulttuuriministeriön ohje opetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäjille koronavirus-epidemian aikana*, Tillgänglig: <https://valtioneuvosto.fi/documents/1410845/22330894/OKM+THL+suositus+-+opetus+ja+varhaiskasvatus+4.8.2020.pdf/3a12db76-92f3-2da4-5717-92e552ebe798/OKM+THL+suositus+-+opetus+ja+varhaiskasvatus+4.8.2020.pdf>, Hämtad: 4.11.2020

Sosiaali- ja terveysministeriö, 2020, *Varautuminen koronavirukseen*, Tillgänglig: <https://stm.fi/varautuminen-koronavirukseen>, Hämtad: 5.10.2020

Statsrådet, 2020, *Gällande begränsningar*, Tillgänglig: <https://valtioneuvosto.fi/sv/information-om-coronaviruset/gallande-begransningar>, Hämtad: 6.11.2020

Svenska bildningstjänster, 2021, *Interna coronaanvisningar inom Esbo stad*, Hämtad: 18.1.2021

Utbildningsstyrelsen, 2018, *Grunderna för planen för småbarnspedagogik*, Tillgänglig: https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/grunderna-for-planen-for-smabarnspedagogik-2018_0.pdf, Hämtad: 6.10.2020

Utbildningsstyrelsen, 2020, *Arbetskydd och säkerhet i arbetet*, Tillgänglig: <https://www.oph.fi/sv/utbildning-och-examina/arbetskydd-och-sakerhet-i-arbetet>, Hämtad: 5.11.2020

Varjo, J., 2020, Korona koulussa – koulutussosiologia havaintoja pandemian aikakaudelta, *Kasvatus-lehti*, vol 51, nr 3

Walger, P., Heininger, U., Knuf, M., Exner, M., Popp, W., Fischbach, T., Trapp, S., Hübner, J., Herr, C. & Simon, A., 2020, Children and adolescents in the CoVid-19 pandemic: Schools and daycare centers are to be opened again without restrictions. The protection of teachers, educators, carers and parents and the general hygiene rules do not conflict with this, *GMS Hygiene and Infection Control*, vol 15

World Health Organization 2020a, *Coronavirus*, Tillgänglig:

https://www.who.int/health-topics/coronavirus#tab=tab_1, Hämtad: 5.11.2020

World Health Organization, 2020b, *Coronavirus disease (COVID-19) advice for the*

public, Tillgänglig: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/advice-for-public> Hämtad: 4.11.2020

BILAGOR

Bilaga 1

INFORMATIONSBREV

Vi är socionomstuderande från Yrkeshögskolan Arcada och heter Jenny Fröberg och Emilia Lindberg. Den preliminära rubriken för vårt lärdomsprov är: *Riktlinjer för att möjliggöra trygghet inom småbarnspedagogisk verksamhet - En kvalitativ studie om Covid-19 pandemins inverkan på daghem i Esbo hösten 2020*. Syftet med studien är att undersöka hur Covid-19 pandemins medförda riktlinjer under hösten 2020 rent praktiskt tagits i beaktande på daghem i Esbo. Studien lägger även fokus på hur riktlinjerna påverkade daghemmens möjlighet att ordna en trygg miljö för barnen och personalen.

Vår plan är att utföra intervjuer med lärare inom småbarnspedagogik och intervjuerna skulle ta ca en timme. Intervjun är anonym och kommer att bandas in och sedan transkriberas. Ni har rätt att ställa frågor under intervjun samt avbryta den när som helst. Materialet används enbart för detta lärdomsprov och inga utomstående har tillgång till materialet. Materialet förstörs då lärdomsprovet har slutförts. Att delta i intervjun är fullständigt frivilligt.

Era upplevelser är värdefulla, hoppas ni vill delta i intervjun!

Med vänliga hälsningar,
Jenny Fröberg och Emilia Lindberg

Kontaktuppgifter:

Jenny Fröberg, jenny.froberg@arcada.fi, 0400317970

Emilia Linberg, lindbepi@arcada.fi, 0452390555

Handledare:

Noora Lohi, noora.lohi@arcada.fi, +358 294282651

Bilaga 2

ANSÖKAN OM INFORMERAT SAMTYCKE

Bästa deltagare,

Vi ber om ert tillstånd att använda intervjumaterialet i vårt lärdomsprov. Vi kommer att utföra en studie om hur Covid-19 riktlinjerna under hösten 2020 rent praktiskt tagits i beaktande på daghem i Esbo. Därtill riktlinjernas påverkan över daghemmets möjlighet att ordna en trygg miljö för barnen och personalen. Intervjun kommer att ta ca en timme.

Intervjun är anonym och kommer att bandas in och sedan transkriberas. Ni har rätt till att ställa frågor under intervjun samt avbryta den när som helst. Materialet används enbart för detta lärdomsprov och inga utomstående har tillgång till materialet. Materialet förstörs då lärdomsprovet har slutförts.

Jag ger min tillåtelse att intervjumaterialet får användas i Jenny Fröbergs och Emilia Lindbergs lärdomsprov.

Datum Underskrift

Med vänliga hälsningar,
Jenny Fröberg och Emilia Linberg